

13

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ!
ВОЛЯ НАРОДАМ!

ВОЛЯ ЛЮДИНІ!

ФОРМА

1950

січень

ч. 17

ВИДАННЯ
ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН
ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ

Січневі рефлексії

(у 32 річницю проголошення IV універсалу Центральної Ради про державну самостійність України і 31 річницю злуки західно-українських земель з Українською Державою).

З подвійним почуттям завжди зустрічаємо ці дати — з одного боку свідомість незатертого в нашій історії значіння цих актів, як завершення довгого процесу національного відродження в найвищих національних актах — державно-політичної суверенності нації в Українській Соборній Державі і з другого боку кровоточить трийцять два роки роз'ятrena рана болю цілої нації — чому ми втратили, не втримали своєї відновленої державності і за цю втрату принесли і приносимо тетакомби кріавих жертв нації?

Ця подвійність наших почувань — радість перемоги і гострий біль жалю підсилюється щетак свіжими ранами, ще живими споминами, ще живими свідками і учасниками подій, ще живими навіть членами Центральної Ради, які голосували проти прийняття четвертого універсалу про Сувереність Української Держави.

І в ці дні перед очима стоїть спокуса — продовжувати «традиційну» глорифікацію творців четвертого універсалу чи пригадати, проаналізувати цілість образу тих днів, щоб усвідомити собі — чому ми впали, чому не втримали своєї Суверенної і Соборної Держави?

Відповідаючи на це останнє питання, «традиційно» вмовляється в українське суспільство, в українську політичну думку, що «Україна впала і не вдергала своєї самостійності», бо зовнішні вороги її придушили, що український народ був несвідомий, недержавно-творчий, анархічний і т. п., себто вигадується тисячі всіляких при-

чин, оби найти виправдання ПОЗА нами. В той час, коли правда лежить в тому, що в падінню новітньої української державності саме ВИННІ МИ САМИ, НАША ПОЛІТИКА І ПОЛІТИЧНИЙ ПРОВІД, а ніяк зовнішні вороги чи «несвідомість і анархічність» самої нації.

Напередодні 1917 року — року падіння і розвалу російської імперії і постання на її руївіцах вільних і суверених національних держав — ДВІ політичні лінії було в українській політичній думці: одна українська самостійницька, національна, суверена і друга не українська, не самостійницька, угодовська супроти ворогів України, передусім Москви, в основах своїх не українська, а московська політика на Україні, роблена українськими руками.

Ці дві політики — одна українська, а друга московська в українських шатах — перед 1917 роком були вичерпно уточнені на всіх без винятку відтинках українського національного життя — в літературі, в мистецтві, в науці, в суспільному житті, в політиці.

Перед 1917 роком зміст цих двох політик вичерпно було сформульовано двома представниками їх: української самостійницької політики Миколою Міхновським і московської політики на Україні Михайлом Драгомановим.

Змістом першої політики було — універсальна ідея державно-політичного відокремлення України від Росії в Суверенній Державі, змістом другої, московської, політики, проповідуваної на Україні М. Драгомановим, було-універсальне за-

13 ЗМІСТУ:

Російська імперія на переломі 20-го століття

Нова зміновіховщина

Непримирений

Підпілля ОУН на СУЗ

«Я піднімаю тост за Українську Самостійну Соборну Державу»

«Бреше як москаль»

Кого дурите?

перечення ідеї державно-політичної сепарації України від Москви і розтворення української нації у «всемосковській» політичній, духовій, культурній і соціальній стіжці Московщини.

Перед 1917 роком точилася безперервна боротьба в українській політиці двох ідей — української і московської в українських шатах. Духовними батьками московської політики супроти України були не Ленін, Сталін, Бєлінський і не вони вигадали ідею «національна по формі, соціалістично-московська по змісту», не вони автори ідеї «федерації і союзу республік», а їх духовно-політичний натхненник і керівник Михайло Драгоманів вже в середині минулого століття проповідував українською мовою »ци московську суть«, отруюючи молоду, що йно відроджувану українську самостійницьку політичну думку.

В 1917 році духовно-політичні наслідувачі московської політики на Україні в українських шатах стали до чинної боротьби з українською національно-суверенною політикою, яка ідейно рухала всенаціональний

чин до державного усамостійнення України і відділення від Москви.

До проводу українською національно-визвольною революцією 1917 року стали духовні і політичні спадкоємці М. Драгоманова, що на ділі почали витлумчовати українську національно-визвольну революцію і поборювати українську самостійницьку політичну концепцію та на ділі заводити всеросійську соціалістичну федерацію на Україні.

Таким був зміст політичної діяльності проводу, здійснюваного Москвою на Україні, від березня 1917 року до 22 січня 1918 року — дня проголошення 4 універсалу, руками єдинонеділімської драгоманівсько-соціалістичної камарілї, що захопила найвищий державний центр — Центральну Раду.

В день зречення престолу імператора Миколи II російська імперія перебувала в стані війни з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною і Болгарією. Війна почалась 1 серпня 1914 року, отже тривала вже третій рік. Центральні держави — Німеччина і Австро-Угорщина, на день революції в Росії перебували вже у безсумнівному стані програшу війни, хоч і уявляли собою ще досить грізну силу.

На протиросійському фронті німці зайняли Прибалтику, разом з Ригою, загрожуючи Петроградові — столиці імперії, зайняли цілу Пельцьку і невелику частину українських земель — Холмщину. Натомість на австрійському фронті — проти України — фронтова лінія фактично переходила по Карпатах і дуже невелика частина українських земель перебувала під безпосередньою австро-німецькою окупацією і, за виключенням Галичини, Україна не зазнала військової руйни від чужої окупації.

Фронт центральних держав проти України від зими 1916 року фактично завмер на одній лінії. Це, в поєднанні, з поступовим натиском німців на Прибалтику і Петроград, з загрозою Москви, створювало неповторно вигідну ситуацію для розгортання української національно-визвольної революції.

Цілу першу половину 1917 року в основному й відбувалася і розгорталася українська визвольна революція — від російської армії сепарувались українські військові з'єднання. Цей спонтанний рух до творення самостійної армії охопив біля двох мільйонів вояків, явочним

порядком, ініціативою на місцях почали творитись окремі з'єднання української національної армії — 34-й корпус, 5-й корпус, полк ім. Полуботка в Чернігові і т. п., стихійно відродилася територіальна армія — »Вільне Козацтво«.

Поруч з творенням української армії, як основної підстави суверенітету Держави, в першій же половині відбулися епархіальні з'їзди і соборчики української православної церкви, у висліді яких підготовлено відділення Української Православної Церкви від московської. Вже в липні місяці 1917 року організаційний комітет по скликанню Всеукраїнського Церковного Собору, який діяв з благословенства Київського Митрополита Володимира, в своїй ординації закликав до всього духовенства і вірних проголосив повну і беззастережну сепарацію Української Православної Церкви від Московського Патріарха та, як знак того, наказав припинити поминання московського патріарха в українських Церквах, а Українська Церква стала автокефальною.

В самих різноманітних ділянках життя спонтанно відбувалися процеси суверенізації України від Москви — українська кооперація всіх видів — споживча, сільськогосподарська, кредитово-банківська створили свої всеукраїнські централі, оформляючись український професійний рух, зокрема впершу чергу залізничники, чорноморський військовий флот став по боці української національної революції і для центральної Ради вислав загін в складі 300 моряків, як почесну варту і символічну делегацію вірності, протягом першої половини 1917 року фактично було переведено на українську мову навчання в школах, зокрема в нижчих, і вчительська корпорація, професійно зорганізована, на Україні творила велику силу національної передбудови. Восени 1917 року вся масова освіта переводилась в українській мові і українському дусі.

Всю глибину й універсальність української національно-визвольної революції, що відбулась протягом 1917 року, ще й нині важко з належною повнотою схопити. Легко, прикладом, нині сказати — »вся масова освіта протягом року з російської мови була переведена на українську«, а за цим треба ж собі уявити фаховий перевищіл десяtek тисяч учителів, виготовлення

десятик підручників, видруко-вання їх в мільйонових тиражах і т. п. І це в умовах, коли ще у 1916 році майже сто відсотків населення України не бачило і не чуло друкованого українського слова.

Коли ми зважимо, що протягом 1917 року фактично суспільно-державне життя на Україні відбувалось поза реальним і ефективним впливом Центральної Ради, яка не спромоглася навіть для свого власного утримання збудувати бюджет і просила, як ласки, асигновань на своє утримання з центральної московської скарбниці, як московський апарат на Україні, то стане зрозумілим, яку велику силу організованності і національно-державного змислу в цих всіх справах стихійно проявила українська нація на кожному відтинку життя — в організації армії, організації суверенної української православної церкви, організації економічного життя, організації освіти і шкільництва і т. п.

Українську Державу фактично стихійно будувала українська нація.

В цей же час московсько-соціалістичний уряд на Україні, в українських шатах Центральної Ради, цілий 1917 рік робив все можливе для затамування, анархізації і дезорганізації української національно-визвольної революції.

Цей московський соціалістичний табір люто-шалено поборював самостійницький напрямок української політики, зокрема її самостійницьке крило, очолене М. Міхновським.

У зовнішній політиці, замість негайного виведення України з війни з центральними державами — Австро-Угорщиною і Німеччиною — чи принаймній зайняття супроти них політики військової оборони, Центральна Рада стала на московську позицію політики »війни до побідного кінця« і в червні місяці 1917 року санкціонує «зменитий» наступ Керенського в Галичині. Цей наступ врятував загрожений московський Ленінград і в його крові була знищена українська, щойно формована, збройна сила.

У внутрішній політиці Центральна Рада вела систематичну роботу роззброєння українського народу. »Українське Вільне Козацтво« було визнано за »реакційну силу« і вжито всіх заходів до його розпуску, українізований 34-й корпус через пропаганду було зсередини

розкладено, командира корпусу ген. Скоропадського усунено як реакційного генерала, а армію взагалі розпущене, як «непотрібну і небезпечною для соціалізму» силу.

Справи української національної церкви, як «релігію, яка є опіумом для народу» занехаяно і в справах церкви Центральна Рада мала відносини через свій секретаріят внутрішніх справ (міністерство соціалістичної поліції) і його «відділ культів». Це привело до того, що відбувалась явна боротьба Центральної Ради з Церквою та руйнувалась її робота: коли Українська Церква проголосила свою автокефалію, це було суверенність від Московської церкви у липні 1917 року, то державно-політична суверенність Української Держави була проголошена лише через півроку пізніше. В цих умовах Церква не могла з повною силою діяти на користь нації і держави, а тому скликаний у грудні 1917 року Всеукраїнський Собор Церкви в січні 1918 року, в зв'язку з наступом і захопленням Києва большевиками, перервав свої діяння, а голова Церкви — Митрополит Київський Володимир, на директиву з Москви, негайно по зайняттю Києва був замучений (розстріляний) большевиками та винищенні інші високі українські церковні достойники.

Центральна Рада вступила в переговори з німцями і австрійцями про мир ЛІШЕ тоді, коли ці переговори почали вести большевики, маючи ідею і спрямованням цього миру уберегти Україну, як плац-

дарм для реставрації єдиної «демократичної» Росії. Видання четвертого універсалу про державну суверенність України зроблено на виразну вимогу німців, як перша і формальна передумова для мирних переговорів. Через це в четвертому універсалі й записано навіки ганебні слова: «Нас примушено самим творити свою долю».

Центральна Рада, розброявши свою армію, проклямувавши перед тим небезпеку для соціалізму наявності власної армії, покликала на Україну німецько-австрійську армію для прогнання большевиків, що фактично було рівнозначне з окупацією України. Центральна Рада віддала Україну в німецьку окупацію і цим остаточно придушила українську національно-визвольну революцію та об'єктивно віддала Україну на поталу Москви, бо факт чужинецької окупації, в які б «дружні» шати він не був вдягнутий, політично дезорганізує і депримує націю, а дезорганізоване перед тим цілорічною «діяльністю» Центральної Ради українськежиття в силу стану річі стало об'єктом дії німецького окупаційного апарату.

Так була похована Українська Національно-Визвольна Революція в 1917 році і проголошений 22 січня 1918 року універсал Центральної Ради про Державну Суверенність України був вислідом, запізнілим, з одного боку систематично саботованих вимог цілої нації і з другого боку маневром Центральної Ради для затримання за собою політич-

ної легенди проводу державно-політичним життям для завтрашнього дня.

В день проголошення четвертого універсалу Україна перед московським ворогом лежала, річною майже діяльністю Центральної Ради, обезброєною, занархізованою.

І лише, коли буквально на другий день, прийшлося боронити суверенність України збройною рукою, у цілому Києві найшлось лише 300 юнаків, що 29 січня того ж 1918 року поставили свої молоді груди під Крутами в захист України! І полягли... всі як один. І лише в їх крові четвертий універсал переродився з документу саботажу Української Національно-Визвольної Революції, з документу інтриг і служби Москви, в прапор національної революції.

І нехай творці 4 універсалу потім підуть з поклоном до ворога і з його рук дістануть «прощення і розгрішення» та собачу ласку, як це зробив голова Центральної Ради Грушевський М., який переступив через кров і трупи 300 крутянців і необчислимі мільйони інших борців за «Самостійну Україну», нехай «творці» української політики севрюки спільно зі своїми друзями десятками років вірно служать московському НКВД, четвертий універсал в нашій історії є здобутою кров'ю і трудами нашої нації великою позицією в національно-визвольній боротьбі, якої не зможе зрадити ні зрада його авторів, ні ненависть наших ворогів.

М. М.

РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ НА ПЕРЕЛОМІ 20-го СТОЛІТТЯ

Російська імперія, іменуема нині СССР, на переломі 20 століття, в 1950 році обіймає своєю політичною системою суцільний простір біля 32 мільйонів квадратових кілометрів з населенням біля 700 мільйонів людей різних рас, культур, релігійних систем і історичних праджерел.

Російський імперіалізм, зпершись на московську, ще не завершенну в своєму формуванні, національну етнічну масу, яка на нині своїм числом не перевищує 70 мільйонів людей, розбудував імперію з населенням в десять разів більшим.

В склад російської імперіальної системи безпосередньо входить цілий простір так званого СССР, Китай, Корея, Польща, Чехосло-

ваччина, Угорщина, Румунія, третина Німеччини, третина Австрії. Величезні простори і багатомільйонові нації і держави перебувають в стані безпосередньої загрози включення в російську імперську систему: західні частини Німеччини, Югославія, Греція, персидський Азербайджан, південна Корея, Тибет. Дальші терени — Бірма, Індія, Афганістан, країни близького сходу перебувають в стані ферментування процесів внутрішніх забурень, які відкривають дорогу для проникнення російської імперії в середину них.

Російська імперіальна система досягла невиданої в світі грандіозності, з якою не можуть бути по-

рівновані, жодні, до цього часу нам відомі, імперії. Ні імперія Мітрідата, ні імперії єгипетських фараонів, ні римська імперія, ні імперія османів, не кажучи про інші, менші, — по своїй грандіозності не можуть бути порівновані з російською імперією.

Російська імперія в своєму сучасному стані, складі, є справді неповторним історичним феноменом.

Імперія, що обіймає в своїй суверенній політичній системі понад четвертину земської кулі (коли з неї виключити простори вкриті вічними льодами) і біля третини світового населення.

Повнота суверенності російської влади на цілому просторі імперії

досягла безпрецедентної в історії імперії централізації, концетрації. На всьому просторі імперії не може відбутися ні одна дія або факт, який би хоч натяком своїм яким був скерований проти цілості і непорушності імперії, на всьому просторі імперії не може існувати ні одна людина, право на життя якої не є санкціоноване московською Лубянкою*).

Жодна імперія в світі до цього не знала такої абсолютної суверенності концетрованності і повноти своєї влади на цілому імперіальному просторі. Минулий 1949 рік в ССР закінчився підведенням підсумків розбудови імперії. 32-х річчя так званої «Октябрської революції», пленум Комінформу в листопаді, 70-річчя І. Сталіна, річниця «сталінської конституції» були тими нагодами, з приводу, яких підсумовувано російські імперіальні досягнення та намічувано шляхи дальнього розвитку.

Щоб правильно зрозуміти генезу і рушійні сили розвитку російської імперії і передбачити загальні зариси дальнього її розвитку, зокрема сучасні напрямні її політики, необхідно зробити кілька попередніх стверджень.

К. Маркс в своєму комуністичному маніфесті в 1848 році правильно оцінив стан і перспективи розвитку відносин в Європі, коли сказав:

«Мара бродить по Європі, мара комунізму!»

Ця діяльноза в кінці 19 століття і в першій четверті 20 століття набула особливо рельєфного здійснення: всі підставові засади суспільної, культурної, релігійної, етико-моральної природи в Європі були захітані до основ. Державно-політичне життя європейських націй, суспільні відносини відбувались по законам інерції: церкву і релігію респектували за механічною звичкою, а не з внутрішньої потреби того, інституту родини притримувались більш-менш за «звичкою», законів і влади слухали тому, що вони були надто ліберальні, не надокучливі і не забороняли ніяких, по суті, злочинів зasadничої натури.

В Європі витворився стан, коли всі установи, інститути і закони в останньому столітті фактично відсепарувались і протиставились тим

*) Лубянка — площа і вулиця в Москві, на якій розташовані всі центральні установи російської імперської поліційної системи (ЧЕКА-ГПУ-НКВД).

реальним факторам, які позитивно підтримують, стверджують і розвивають людське і суспільне життя: релігійна мораль і етика та її установа — Церква вилучена в тих законах з під позитивної опіки і стала «приватною справою особи», інститут родини вилучений з під суспільної охорони, самоорганізація соціальної самодіяльності і самоуправління замінена бюрократією обовязок участі людини в соціальній саморганізації, як громадський обовязок, замінено на службу за гроши, в приватній зарібок і т. п.

Тому перше більше потрясення, випробування, яким стала війна 1914—18 років, стрясло всією системою політичної, соціальної, духовної і культурної організації до основ і кинуло Європу в хаос, в якому вона перебуває й досі, а в тогочасній Російській імперії, що розбудовувалася до того часу на механічних зразках європейської організації доби занепаду Європи, прийшло до революції, що знесла найменьші залишки механічно переднього від Європи, періоду її розкладу і занепаду, способу політичної і соціальної організації імперії.

Імперія впала і агонізувала в корчах... і на її звалищах буйно відродились органічні, національно-спільнотні системи соціальної і політичної організації, одинаково ворожі в своїх глибших залеженноях і європейському тогочасному космополітичному, соціалістичному і матеріалістичному розкладові і занепаду і російсько-азійському імперському нігілізму.

«Влада в імперії валається на вулиці!» як сказав в свій час Ленін. І Ленін поставив дальше питання: «Коли Росією могли управляти 130 тисяч поміщиків, то неваже нею не можуть управляти 240 тисяч членів комуністичної партії?», цеб то, коли впала вся система політичної організації імперії, що складалася з самих різноманітних її установ — церква, поміщицтво, промисловці, капіталісти, державний апарат і т. п., цеб то якоїсь соціально-диференційованої системи відносин, в якій, хоч якоюсь мірою, виявлялась соціальна самодіяльність цілого суспільства, то на її зміну була поставлена система надсоціального фактора — комуністичної партії, як спеціальної організації для опанування влади над суспільством.

Комуністична партія, перебравши владу в імперії, і включивши в себе як людський, кадровий мате-

ріял для організації апарату влади все, що було придатне чи могло бути використаним зі старого апарату влади імперії, — реставрувала імперію, спершись на закладений в духовності московського народу месіяно-імперіалізм, розпікаючи його до білого.

Комунистична партія в російській імперії заступила собою універсально всю систему соціально-політичної організації — церкву, соціальні стани, державний апарат, самоуправління і самоліальність населення і т. п., цебто стала абсолютною правлячою кастою, зі строгою гієрархією, дисципліною, субординацією.

Теоретичний марксизм з теорією класової боротьби і диктатури робочого класу, ідентифікованого з комуністичною партією (бо в ґрунті без політичної організації типу комуністичної партії теоретичний постулює диктатури робітничої класиси є фікცією), як система політичних ідей, реально діюча поза межами російської імперії, зокрема в Європі — московській олігархічній касті правлячих, іменемої комуністичною партією, дав неокрушимо ідейно-політичну зброю для соціального і фізичного знищення всієї системи і людських кадрів політичної і соціальної організації всіх немосковських народів, супроти яких була скерована імперіальна і імперіалістична політика Москви.

Нічого в цій політиці нового немає, хіба лише фразеологія. В минулому татари при завойованню нових країв фізично знищували князів, а собі на службу брали княжих слуг, платили їм більшу платню і давали ширші пільги та свободи, вбивали єпископів і нищили монастири, а нижче духовенство «звільняли» від платень на утримання єпископів заохочували й далі правити свої обовязки, посполитим обнижували податки і цих посполитих завжди «захищали» від утисків «панів», цеб то покорений народ, націю перетворювали в стан рабів, підданих, замінюючи тубільну суверенну соціальну організацію проводу на свою, на татарську.

Епоха «татарських людей», цеб то «княжих» слуг, що змінили службу своєї нації, своїм «панам» на службу чужій нації, «татарські», є відновлені в сучасній російській імперії.

Нині, колись духовно горда і суверенна Європа, має мільйони «татарських» людей, які служать ха-

нам з Москви, що на сучасному «татарському» жаргоні, звуться комуністичним інтернаціоналізмом.

Таким чином сучасний розріст і поширення російської імперії зумовлені передусім занепадом і розкладом суспільної і політичної організації народів, що влонюються Москвою в свою імперію, зокрема і в першу чергу в європейській сфері. Перше ніж московські дивізії вступили в Польщу, в Чехословаччину, в Мадярщину, в Румунію, в Болгарію, ще далеко перед тим їх наводнивали корпуси, армії, легіони «татарських людей» вигляді комуністичних партій, приготуваних різати власних «панів» в порядку служби московським ханам.

На теренах імперії в межах її кордонів 1939 року в основному внутрішній стан відносин якісно той же, що і перед цією датою. Лишеполіційно-терористичний тиск і винищення всіх елементів спротиву ще більше удосконалене і нещадне. Стан на Україні, Білорусі, на Кавказі і козацьких землях є фактичним станом концетраційного табору в прямому, фізичному понятті: на цих теренах панує увесь час після війни фактичний фізичний голод, цілі терени вкрити мережою концтаборів з каторжним режимом, які служать цілям унаочнення суцільного терору для решти населення, щоб в той спосіб тримати його в покорі, пристішено провадиться русіфікація всіх сторін життя в науці, культурі, школі, побуті, «мистецтві». Система масових депортаций прибалтійців, білорусів, українців і інших народів, з одночасовим ввозом московського населення на землі цих народів, стремить до зруйнування тубільного національного стану посідання відповідних народів з одночасовим амальгуванням його московським народом.

Поруч з обсадженням національним московським елементом всього основного апарату окупації чужо-національних просторів - на Україні, Білорусі і других країнах, національний елемент з цих країн масово, різними способами переноситься на московські етнографічні простори, щобо відривається від рідного ґрунту і на московських просторах замінює «експортованих» на «окраїн» москалів. Прикладом, лише в одній Москві, перед війною працювало в советській системі до 40 тисяч українців переважно інтелектуальної і високої технічної праці, включачи; совет-

ський та партійний апарат. Способом масової перекидки українців, білорусів і інших в Сібір, в Середню Азію / агрономів, учителів, інженерів, лікарів і т. п./, а з тих країв, з Кавказу в Московщину, на Україну, створюється стан окупації одного поневоленого народу руками іншого, а звільнені в той спосіб московські кадри переносяться на інші терени, на терени нових підбоїв і загарбань - на далекий Схід-Китай, Корею, Польшу і інші новоприєднані до імперії простори.

В новоприєднаних до імперії територіях зараз відбувається, нечуваними навіть для советської системи темпами, процес асиміляції цих просторів в складі СССР.

Цей процес має універсальний характер і комплексно, в цілості, охоплює все життя новоприєднаних теренів. Він відбувається в таких напрямках:

а) Доокупаційна політика «народного фронта», як інструмента розділу «соціально-притгніченого і поневоленого люду» і протистояння його «візискувачам», давно закінчена і здана в архів. «Буржуазні і капіталістичні класи» в країнах так званої «народної демократії» соціально вже знищені. Прикладом, в Чехословаччині [вже], 93,0% промисловості є «соціалістичною». Такого відсотка «соціалізації» на Україні [прикладом] булосяягнено лише в 1930 роках, щобо через десять літ «соціалістичної» практики.

Зараз в країнах «народної» демократії відбувається процес «ліквідації буржуазно-капіталістичних решток» в той спосіб, що гра в «народовий фронт» закінчена, всі «попутницькі» елементи виеліміновані і «унешкідливлені», а в комуністичних партіях переводиться безперервна чистка з метою ліквідації всіх не «татарських» елементів. За тими масовими монстр процесами, які відбулися в Будапешті, Софії і других містах відбуваються акції масового виеліміновання і знищенння кадрів національної організації новоприєднаних теренів. Це відбувається в різних формах - поліційних репресій, політичної депримації духової інтелігенції (церква, література, мистецтво і т. п.), спеціального протегування і заохочення до співпраці **технічної** високої інтелігенції з тубільного населення з одночасовою заміною тубільної духовної інтелігенції московськими людьми або вірними «татарськими людьми», яких не бракує.

Йде генеральний процес знищення кадрів тубільної, місцевої, національної суспільної і політичної організації спільнот новоприєднаних теренів.

Найбільшою трагедією відродженої в 1918 році польської державності була нестача національних кадрів державно-політичної організації.

При звільненню Польщі і других приєднаних до російської імперії країн в майбутньому криза і недостача кадрів національно-політичної організації буде без всякої порівнання ще більше трагічно.

б) «Соціалізація» народного господарства в новоприєднаних до імперії європейських теренах в галузі промисловості, транспорту, торгівлі і банків та інших талузей (комунальне, житлове господарство) в основному закінчена і в порядку пісумків в кінці 1949 році вимірюється советською статистикою 90 і більше %, щобо наближається до завершення.

Гіляри Мінц в статті »До питань про основи плянування в країнах народної демократії« (Г. Мінц - член Політбюро ЦК. Польської об'єднаної робітничої (Комуністичної) партії, газета »Правда« 9. 12. 1949, ч. 343), пише так:

»Планування в країнах народної демократії, які є державами соціалістичного типу, не є і не може бути чимось середнім між капіталістичною анархією і советським плануванням, а являє собою соціалістичне планування, однотипне по своїй класовій суті з советським плануванням« (підкреслення у Г. Мінца).

Таким чином, за так авторитетним свідченням, соціально-економічна система «країн народної демократії» є соціалістичною советського типу, коротко - є советською, а не якоюсь середньою між капіталізмом і советською системою.

Порядком завершення розбудови соціалізму в цих країнах той же Мінц заповідає наступлення періоду »масового вступлення трудового селянства, на шлях колективізації і ліквідації кулацтва, як класу«.

Таким чином країни »народної демократії« в цей час універсально завершують процес соціально-економічної советізації.

В 1950 році польському, румунському, чеському, болгарському, угорському і іншим робітникам країн »народної демократії« норма виробки, заробітня платня і раціон харчування затверджується п'я

тилітнім планом з Москви, скільки хлібороб-колхозник тих же країн повинен здати хліба і інших продуктів для тієї ж Москви встановлює Москва.

Вже в 1949 році з Тирани (Альбанія) »робітники тютюнової фабрики в Дуресе і Шкодрі, соревнуючись з робітниками шкіряного заводу в Корчі рапортують Сталінові про дотермінове виконання квартального плану виробництва на б'янів« (»Правда« з 31. 12. 1949, ч. 365).

Точно так само, як про це йому рапортують з якої Рязані або Кременчука.

Країни »народної демократії« в основному цілком советизовані. Формальне включення їх в склад ССР є лише справою короткого часу. Врешті навіть не суттєво, бо ці країни **фактично** советизовані і включені в російську імперію. Відносини цих країн до зовнішнього світу і зворотною ні в чому сутньо не відрізняються від аналогічних відносин кожної іншої, »старої« советської республіки.

в) Поруч з приспішеною державно-політичною акумуляцією новоприєднаних до імперії просторів, відбувається посилена робота для дальших загарбань і поширення імперії. Секретар комуністичної партії Узбекістану У. Юсупов в статті на честь ювілею Сталіна »Торжество національної політики партії Леніна-Сталіна« (»Правда« 16. 12. 1949 ч. 350) цитує такі слова Сталіна:

... Туркестан за своїм географічним положенням є з'єднующим містком соціалістичної Росії з по неволеними країнами сходу, тому зміцнення советської влади в Туркестані матиме величезне революціонізуюче значення для всього сходу ...

На нині доконане фактичне влучення в склад імперії західно-китайських провінцій (китайського Туркестану), зовнішньої і внутрішньої Монголії недалеке опанування Тибету.

Секретар комуністичної партії Азербайджану М. Багіров в ювілейній статті на честь Сталіна »Велікій вождь народів« (»Правда« 19. 12. 1949 ч. 353) пише:

... Друга частина азербайджанського народу, що живе в південному Азербайджані, під Іраном (Персією) жорстоко поневолена, там робітники і селяни є під кривавим терором, ведуть півголодне існування. Працюючі Іранського Азербайджану, так само як і поневолені

ні всього світу, звертають свої погляди, покладають свої надії на крайні соціалізму, на вождя і друга поневолених всього світу — великого Сталіна.«

Отже політично підготовляється »визволення і возз'єднання« азербайджанського народу.

В тому ж числі »Правди« уряд німецький у Бонні названо »сепаратним«, а східну частину Німеччини названо Німецькою демократичною республікою, яка встановила вже нормальні дипломатичні відносини з ССР, Польщею, Чехословаччиною, Болгарією, Мадярщиною, Румунією і Китайською народною республікою.

Про цю республіку Г. Маленков, другий секретар ЦК ВКП(б) з народи 32-річчя »Октябрської« революції сказав так:

Д. Д.

НОВА ЗМІНОВІХОВЩИНА

(Передрук)

По трагічнім закінченням української революції 1917—21, коли широким потоком потекла українська еміграція за кордон ССР, — почалася серед останньої ширити так звана »зміновіховщина«. Так — з московська — охрестили явище, коли многі учасники визвольних змагань, навіть цілі партії, — заявили свою лояльність супроти московського переможця і повертали до краю служити йому, або — лишалися робити його роботу за кордоном, розкладаючи, оскільки могли, еміграцію морально.

Були це часи, — 1920 — ті роки, — коли голова першого українського парламенту і одної із соціалістичних партій, кликав емігрантів «через трупи і кров земляків» — подати руку большевикам і помагати їм в їх »великім соціальнім ділі«; коли в розгар воєнних змагань, дезавуав закордоном прилюдно уряд Петлюри, визнаючи за легальний уряд України — уряд Раковського; коли, нарешті, повернув з своїми співпартійцями на Україну... Це були часи, коли бувший кількаратний шеф українського уряду, і другої соціалістичної партії, іздиж на поклон до Москви ... Це були часи, коли многі провідники галицько-української соціалістичної партії теж поїхали на працю до большевиків. Це були часи, коли пробольшевицька дурійка охопила Галичину і коли там ширив свою отруйну пропаганду журнал »Нові Шляхи«.

На честь тої еміграції треба запотувати, що назагал вона мужньо і мудро поставилася до пропаганди і прикладу »зміновіховців« і витримала на становищі непримиримості. Не змінила старі національні »віхи« (дороговкази) на »нові« — промосковські.

»В створенні Німецької демократичної республіки находить своє виявлення процес об'єднання і згортання демократичних сил німецького народу. Не можна забезпечити європейського, а це рівнозначе і світового, миру, коли не буде правильно розв'язано німецького питання. Не можна розв'язати німецького питання, доки німецька демократія не візьме в свої руки долі країни, не позбавить рурських магнатів їх економічної і політичної бази, доки вона не здіснить в країні докорінних демократичних перебудов.«

Утворення німецької демократичної республіки вказує, що всередині Німеччини вже створюються найважливіші передумови для докорінного розв'язання німецької про-

(далі на стор. 8)

В новій нашій еміграції, яка плила на Захід починаючи від 1939 року, — знову починає ширитися »зміновіховщина«. 30 літ панування большевизму на Україні, систематичне витереблювання ним елементу незалежницького, фаворизування елементу угодовського, терор і пропаганда, — затуманили не одну голову. А явне співчуття деяких »демократичних« кругів Західу з »мотутнім ССР«, — довершили решту: »зміновіховщина« підняла голову.

В чим це видно? В безлічі фактів, яких треба лише зібрати з купи і підвісти підо дин знаменник. Назвім найважливіші, бо на цю тему можна писати томи. А тоді побачимо, що в усій діяльності нашого еміграційного життя, в усій концепції політичні, економічні і культурницькі продираються большевицькі чи пів-большевицькі ідеї; і навпаки — ті, якими дихала, під якими правором боролася Україна в 1917—21 рр., — потихеньку й полегеньку починають, то тут то там, понижувати, висміювати, нераз просто паплюжити. Очевидно в ім'я »єдності« і »прогресу«! Бож »всі ми українці«, чого ж маємо цуратися ріжнодумців? Не можна ж бути »ретрографами« і триматися, мов п'яній плота, давно »нереальних« ідей! Україна, так, але »реальна«, не »фантастична«, за яку, правда, батьки билися, але якоїх »тепер нема«?

Ріжниця лише та, що тепер »зміновіховщина« виступає під фальшивим пррапором. Вони — »прогресисти«, а це термін, яким прикриваються всі пробольшевицькі акції, там де не можна виступати отверто. Вони — і »демократи«. Є демократи, явно ворожі комунізмові, але є й такі, які симпатизують з червоним Китаєм, з червоною Росією і в

дусі своїх симпатій намагаються навіть впливати на політику своїх країн; нарешті — большевики теж демократи! У них же — як твердять — «найбільш правдива демократія у світі»! Під тими фальшивими пропорами й перевозять всякий політичний крам спекулянти на людську глупоту.

Затирається передусім ідея незалежності. О, певно, на всяких банкетах і урочистостях все поминають «соборну і самостійну», але в статтях, в часописах буває інакше. Не висловлюється проти «соборної і самостійної», лише, так між іншим, сугерується, що та Україна, за яку гинули під Крутами, Базаром, в Зимовій Поході, при обороні чи здобутті Києва, — що властиво це була «гопаківсько-шароварницька» Україна, загумінково-хутірянська... Говориться що «повна незалежність» — це ж, в теперішніх умовах, «фантом»! Як змагатися то вже за «максимум релятивної незалежності». А це, очевидно, таке поняття, в яке можна вложить все — кінчаючи дрібним провінціяльним «самоуправлінням»... А другі додумуються до того, що повна національна сувереність є «загрозою існування людства». Подумайте тільки! Згине, пропаде вся людськість, як не під демо в справах незалежності на уступки!

Це зміна віх політичних. Дальше йде зміна віх економічних. Маю на увазі отий новосоціалізм, який — в формі ідеї знищення приватної власності і запровадження московської «общини», фігурує в програмах не лише соціалістичних угруповань. Хто читав твори Сталіна, той мусить знати, що він думав і що писав про селянство, як клясу. Він писав, що селянин приватний власник, — це найстрашніша зброя проти большевизму. І тому, коли деякі наші прихильники московської «общини» запевняють, що як раз «общинник» буде найкраще битися за самостійність, то в цім випадку треба няти віру Сталінові, а не їм: він вже краще знає що йому небезпечне.

Його аргументація? Дуже проста, селянин небезпечний комунізмові перше тому, що це стихія приватно-власницька а, друге — тому, що міцно привязана до своєї землі і до Бога; трете — тому, що є війовничо настроена і досі постачала найбільший контингент до протикомунистичних армій. Зробіть з селянина земельного пролетара (як це і робить Сталін) — і він перестане бути силою протикомунистичною. Коли він досі на Україні вогнем дихає на комунізм і Москву, то тільки тому, що — не зважаючи на «общину», він в душі лишився приватним власником. Але нації соціалісти або ново-соціалісти з тим не числяться. В програмі одної пів-большевицької емігрантської групки так і значиться, що колективізацію нашого села треба ще «поглибити» («углублені революції»), бо «процес» пролетаризації селянина є явище «позитивне» і «прогресивне». Іншими словами, винищування большевиками нашого селянина, руйнація його домівок, штурч-

ний голод, і міліонові депортациі, — все це, від чого стогоном стояла наша земля під терором чужинця і що мало на меті зломити її відпорну національну силу, — це все в очах нових зміновіхівців — є добре і тим шляхом треба лиш даліти!

Це зміна віх економічних. Дальше йде підкопування під догмат, який нарешті ми засвоїли в наслідок останніх крізвавих 30 літ; що єдино тактикою збройної боротьби можна вибороти Україні незалежність. Цей догмат зміновіхівці особливо підкопують. Це вже оглядалими, коли стількито часописів і груп або підважували значіння УПА, або замовчували її акцію. Дальше — почали підкопувати і знецінювати значіння всякої революційної боротьби з Московчиною. Так, кажуть, молодь гинула, приносила жертви, та... чи потрібні? Чи щось «реального» з того повстало? Нащо та «орденська замкнутість»? Нащо та «змовництво»? Чи воно помагає? Тож як будемо повставати, то дамо «нову притоку до нових репресій»! (Божі большевики без тої «притоки» ніколи тих репресій не робили!) Годі вже — кажуть зміновіхівці — поборювати большевиків терором, змовами і повстаннями, це ж не серйозно! Таким чином, те єдине, таєдину дому сильних націй, що внесла Україна з вогнем боротьби і переслідувань, — що лише в нас сила самих, що лише протиставляючи ворогові силі, ми здобудемо свої права, — ту дому нова зміновіхівщина поволі, але систематично намагається підкопати в нашім мозку, обезвартити, попросту — вбити. Кому на користь?

I — відкидаючи «змовництво», «орденство», революцію і повстання, — щож, націоміст, — яку тактику захвалюють зміновіхівці? Вони радять повалити большевизм — прошу не сміятися! — це дослівно з одної їх часописі — «моральним написком світової демократії...» А коли ви ці бздури так і називате, то ви є фашист і ворог демократії.

Другі радять реальніше — так як деякі «демократичні» галицькі партії, що в 1939 році рішили самоліквідуватися і запропонували свою співпрацю большевикам. Ось яку тактику протиставляють вони «нереальному» «бунтарству — чеське «швейкіянство». Дослівно! I уважають, що всіх своїх ворогів чехи перемогли тактикою Швейка, що швейкіянство — «перемогло», а завдяки йому чехи «мають свою державу!» Так пишуть зміновіхівці року Божого 1948-го, а панування москалів у Празі року четвертого... Радять і нам таку тактику, замість отих дурних повстань.

Так виглядає зміновіховство в тактиці боротьби. Та на тім не кінець. Внутрішнє швейківство зміновіхівців є льогічне і консеквентне, випливаче з їх внутрішньої природи Санча-Панчі, а тому вияльється тим самим духом — на всіх ділянках нашої ідеології.

Хто відкидає тактику збройної боротьби, той відкидає очевидно і ставку на повстанців, взагалі на непримиримих ворогів московської

влади на Україні. Тому, зовсім логічно, зміновіхівці роблять ставку не на борців проти Московчини, а на «заслужених (у большевіків) людей» — на комсомольців, членів партії, урядовців і пр.; на тих, які закріпляють осоружний чужинецький режим на Україні, помагали йому, нищили весь елемент національно-революційний. Це отже — ставка не на «підпільників», а на «визначних людей» московського большевизму, попросту — на «грязь Москви». Нема нічого дивного, що люди з такою психікою уряджують спільні збори з московськими, ворожими Україні, соціалістами; що патріотом своїм уважають людину, яка — хоч і була колись послом УНР, ало тепер робить українську політику в большевицькім посольстві... Щож дивного? Коли «демократичні» галицькі партії пропонували вже в 1939 році большевикам співпрацю? Що дивного, коли у «Відроджені Нації» (Винниченка) читаемо, як автор переговорював в справах української політики з Мануїльським про допомогу його урядові? Коли узгляднимо ці факти, ясно стане, чому всі зміновіхівці боронять тих, які стояли за позрозуміння з Московчиною, — як Винниченка, Грушевського, Марголіна, Драгоманова. Намагаються довести що й вони були самостійники. Це тому, що ще не можна отверто виступити проти ідеї незалежності, а в глибині душі вони з угодовою програмою і тактикою тих політиків солідаризуються. Зрозуміло й чому деякі зміновіхівці, відкинувши саму ідею України, що повстала в вогні 1917—21 рр., відкинули і її пропор, додавши до Тризуба — московськобольшевицький серп і молот. Больщевики ж обдарували свою «Незалежну Україну» теж «державним пропором», додавши трохи на долі блакитної смужки... Серп і молот — були у нас символами смерті і голоду, чужого насильства і панування. тепереж — цей символ чужинецького гнету впаковує до свого стягу ніби то українська партія... А братія? Мовчки чухає чуби та думає — «може так і треба?»

Відкидаючи повстання, збройну боротьбу проти Москви, як тактику, зміновіхівці ідуть ще далі. Їм треба скомпромітувати, висміяти взагалі сам непримирний (не угодовський) дух, який прокинувся на Україні за останні 30 літ. Звідтиля їх напasti на «людину визвольного руху» (анахронізм, мовляв!), на поетів, які ту людину та її житєву філософію принесли на наш загумінок. Стараються осмішити людей «одної думки», людей одного «Ні» — супроти ворожих сил, і одного «Так» — супроти всього що з тими силами бореться. Висміють «догматики», людей «одного наставлення», бо людина мусить бути «ріжностороння», вміти витягатися й скручуватися, щоб змістилася в кожне Прокrustове ліжко. Особливож ненавидять зміновіхівців людей пристрасної віри, бо «апотеоза віри — це кволість розуму» (Шевчук). Бідний Шевченко, що так пристрасно вірив! Не робивби того, якби (За кінчення на стор. 10.)

Російський імперіалізм на переломі 20-го сторіччя

(Початок на стор 3)

блеми на демократичній основі ... Демократичні сили німецького народу ... створили демократичну республіку і нині закладають фундамент нової, миролюбної Німеччини.» («Правда», 7. 11. 1949 ч. 311.)

Тема соціально-політичної совєтизації східної частини Німеччини заслуговує на окреме висвітлення. Тут обмежимося лише до того, коли вкажемо, що вона, советизація, посунулася вперше вже поважно: там вже в 1948 році продукувалось 48% промислової продукції (з ремеслом включно) в «соціалістичному» секторі, більше землевласності діяла ліквідовано. Сільсько-гospодарська економіка і виробництво де далі ширше і глибше «планово-регулюється» в напрямку колективізації.

В політичному ж плані Німецька народня (офіційна назва демократичної) республіка, як інструмент російської імперії і її складова частка, має здійснити опанування цілої Німеччини.

По схемі функції советського Азербайджану супроти іранського Азербайджану.

Північна Корея супроти південної Кореї, Армения супроти Туреччини і інші терени і простори (Карело-фінська республіка супроти Фінляндії) творять суцільне кільце довкола російської імперії в напрямку її всеобщого поширення.

Альбанія на Адріатику є формостом і базою імперії в Середземному морі, В'єтнамська народня республіка, недавно «визнана» Москвою, є найдалі висуненим імперським шпилем на північ азійського материка, в сфері Тихого і Індійського океанів. Подібно до того, як опірна точка в Альбанії є одною з ланок оточення і акумуляції Балкан, зокрема Югославії, так В'єтнам, через Сінгапур, Тибет, є крайньою точкою південного рамена кліщів, що своїм північним раменом через Монголію, Манджурую, Корею і Ляодунський півострів «дружні» обіймають Китай.

Політичну ідею, політичний стрижень російської імперської доктрини порядком коментарів до постанов пленума Комінформу з листопада минулого року висловив Г. Георгіу-Деж іменем «румунської»

компартії, навівши таку цитату з творів Сталіна:

Інтернаціоналіст — це той, хто безвідмовно (безоговорочно), без хитань, без жодних умов готовий захищати СССР тому, що СССР є базою світового революційного руху, а захищати, просувати вперед революційний рух неможливо, коли не захищати СССР. Хто думає захищати світовий революційний рух **без і проти** СССР, той йде проти революції, той обов'язково скочується в табір ворогів революції.» («Правда», 6. 12. 1949 ч. 340.)

Ця провідна теза московського імперіалізму, проголошена 22 роки тому, нині стала **абсолютною** догмою практичної політики до всіх просторів і теренів, втягнених в систему імперії.

Практично цій тезі не улягла комуністична Югославія, що «несподівано» зробила вилім з единства російської імперії, не дала себе включити в неї і **практично** реалізує соціалізм і комунізм ленінсько-сталінського зразка в Югославії незалежно від Москви, не будучи складовою часткою імперії.

Цей вилім в цілому комуністичному світі, в усіх без винятку комуністичних партіях викликав розкол на тітівців і сталінців і цим підорвав і так захищані світові позиції інтернаціонал-комунізму, як інструмента московського імперіалізму. Інцидент, радше прецендент Тіта, цитоване вгорі висловлення Сталіна поставив під сумнів і дискусію в цілому комуністичному світі. Ця дискусія для комуністів СССР і всіх влонених в його політичну систему «народні демократії», які поставили загаду вгорі тезу під сумнів, закінчилася стрілом в їх потилиці в підземелях НКВД, в Югославії закінчилася повною державно-політичною сепарацією Югославії від Москви і дотермінового зірвання нею договору з Югославією про ненапад та унешкідливленням всередині Югославії органами «рідного» НКВД всіх ісповідуючих формулу Сталіна, вгорі цитовану.

За межами безпосереднього засягу дії російської імперської поліції — у Франції, Італії, Аргентині,

в США, Канаді, Скандинавії і інших країнах дискусія над цитованою тезою, матеріально узагальнена югославською комуністичною партією на чолі з Тітом, привела до внутрішніх заколотів і розколів в комуністичних партіях, у висліді яких провідна роль московської червоні зірки захищана. Це в свою чергу привело до ослаблення впливів московської імперської п'ятої колони у відповідних країнах.

Всі без винятку «народно-фронтуві» організації — соціалістично-комуністичні, прокомуністичні (профаспілкові), політично-пропагандивні (всілякі конгреси світового миру, товариства приязні і т. п.), які буянім цвітом розвіли в процесі і особливо після минулої війни нині роздрібнені, поколені і схатизовані. Імперський закордонний апарат, в звичайній мові званий «п'ятою колоною», з кожним днем втрачає ефективність дії.

В зовнішній політиці імперії проблема поборення і знищенння тітіму, як синоніма комунізму не ідентичного з включенням в склад російської імперії, нині стала основною. Вся політична робота імперії в цілому світі ведеться саме під цією домінантною.

Цитований вище секретар комуністичної партії Узбекістана У. Юсупов в тій же статті приводить слова Сталіна:

«Націоналізм — основна ідейна перешкода на шляху вирощування марксистських кадрів, марксистського авангарда на «окраїнах» і в республіках» це б то в країнах і серед народів імперії політика імперії ведеться в напрямку нещадного **винищування самої ідеї націоналізму**. Натомісъ на теренах, які ще не попали в сферу політичної системи імперії, в зв'язку з широким дезавууванням інтернаціонал-комунізму, як зброй і інструменту російського імперіалізму, нині широко застосовується політичний трик пропаганди націоналізму, як засобу політичного опанування відповідних просторів і народів і протиставлення їх потугам і силам, протиставним чи конфліктним з імперією.

В політичних постановах наради Комінформу в листопаді минулого року ухвалено політичні постанови для роботи в країнах поза російською імперією, які акцентують **націоналізм** як провідну ідею для протиставлення народів ідеям «демократичного соціалізму» ... «космополітичного варняканя про по-

требу відмовлення від національного суверенітета», «які є нічим іншим, як ідеологічним прикриттям американського і англійського імперіалізмів. (Слова в далках взято з постанов Комінформу, «Правда», 29. 11. 1950 ч. 333.)

Позитивна програма в цих постановах зафікована так:

»6. Комуністичні і робітничі партії в капіталістичних країнах вважають своїм обов'язком зілляти воєдино боротьбу за національну незалежність і боротьбу за мир, неухильно розкривати антинаціональний, зрадницький характер політики буржуазних урядів, що стали прямими слугами агресивного американського імперіалізму...«, резолюції визивають «повернутися на рейки сувореної зовнішньої і внутрішньої політики, що відповідають національним інтересам народів».

... Единство знизу — такий найбільше дійовий шлях згортання всіх робітників во ім'я захисту миру, національної незалежності своїх країн, в ім'я захисту економічних інтересів і демократичних прав працюючих.«

Отже девізом «експортної» зовнішньої політики імперії на нині є:

»Мир, націоналізм, добробут і право«, перефразовуючи постанови Комінформу. Такою є, властиво подається позаімперському світові, політична програма, політичні цілі наступу імперії на оточення.

В другу половину 20 століття російська імперія входить на вершок нечуваного в своїй історії розросту і зовнішньої величини та повітності, в підмурівку чого лежить месіянізм і імперіалізм московського народу месії, геренфолька.

1949 рік імперія закінчує славословісм генієві московського народу геренфолька:

»В братській сем'ї рівноправних народів ССРУ руський народ є найвидатнішою нацією. В роки великої вітчизняної війни руський народ заслужив загальне визнання, як провідна сила советського союзу серед всіх народів нашої країни. Товариш Сталін особливо відзначив, що «довіря руского народу советському урядові виявилося тою вирішальною силою, яка забезпечила історичну перемогу над ворогом людства — над фашизмом». («Союз нерушімий советських республік» — передова стаття «Правди» з 30. 12. 1949 ч. 364.)

І далі, на другу половину 20 століття, проклямую:

»Всеперемагаючі ідеї Леніна-Сталіна виховують працюючих всіх країн в дусі пролетарського інтернаціоналізма і непримиреної боротьби проти націоналізма і космополітизма. Ленінсько-сталінська національна політика є вірним компасом для комуністичних і робітничих партій в боротьбі за національну незалежність, свободу народів, за перемогу соціалізму.«

В цих словах конкретовано висловлено увесь зміст внутрішньої і зовнішньої політики імперії в її наступі на світ:

Інтернаціональна по формі, московська по змісту. Нещадна боротьба з націоналізмами поневолених народів і проявами космополітизму в московському народі, на перший план рушійні сили націоналізмів народів, які перебувають поза межами імперії, як пробоєву силу, що має зруйнувати оборонну спроможність незавойованного ще імперією світу, а за тим прийде »перемога соціалізму« під проводом »найвидатнішої нації«:

Стара, як сама московська імперія, ідея і схема політики. Ні в чому від століть незмінна — політика юди.

»Імперіялісти шукають ... виходу ... на шляхах скаженої підготови нової війни. Правлячі кола ЗДА і Англії опановані божевільною ідеєю — озброєною рукою підкорити своєму пануванню увесь світ, загрожуючи людству новою світовою різнею. Нові претенденти на панування над світом ідуть слідами гітлерівських людоїдів і японських виродків.« («Год славних побед», «Правда», 31. 12. 1949 ч. 365.)

Так психоморально підготовляється 700 мільйонна імперія московською клікою з мандату довіри »найвидатнішої рускої нації« до »оборонної і визвольної війни« проти ... ще не поневолених нею народів.

З такими позиціями і напрямними внутрішньої і зовнішньої політики вступила російська імперія, нині іменується ССРУ, в переломний рік 20 століття, рік 1950.

M. M.

Непримирений

Приходить іще одна Шевченкова річниця. Знову цей день на якусь недовгу годину об'єднає розкиданіх по всій землі українців спільним вшануванням пам'яті великого поета. Знову на Батьківщині цю годину отрутіть направда, яку він так ненавидів і яку так старанно збирають навколо його імені ті, кому треба хмарою брехливих тлумачень відокремити мільйони українців від ідей і почуттів Шевченка. І знову з жалем сконстатуємо, як мало маса українська знає Шевченка, як мало ми всі зробили для того, щоб кожен наш земляк його добре знав. Ми навіть не спромоглися за останні п'ять років перевидати поправного тексту збірки його пеозій, видавши силу-силенну непотрібних, другого ж дня забутих книжок.

Намагаємося себе виправдівати тим, що історичні обставини ось уже сотню років перешкоджають пізнавати Шевченка таким, який він був справді і в слові, і в житті. Це справедливо, але це не допомагає боротися з тим навіщанням на Шевченка павутинням, яке ховася від нас цю чисту і високу постать.

Шевченко належить до геніальних людей. До тієї категорії твор-

ців, ідеї яких вивчають століттями, знаходячи в них дедалі нові сторони. Сила ідей Шевченкової спадщини така, що заховати їх цілком ворогові не вдається. Лишається кривотлумаченням їх потъмарити, повінню облюдних заяложених слів відтрутити від них людей, неспроможних самим вчитати у великій книзі те, що в ній справді написане. В даному разі стан тим трагічніший, — що скована царською цензурою наука українська не встигла до національної революції випередити публістику, яка давала однобічний, упередженням зумовлений образ. Той невірний образ »мужицького поета«, творений з найбільшим піитетом до Шевченка народницькою публістикою »по своему образу і подобію«, молода тоді наука наша не встигла ще виправити об'єктивними фактами, як окупант наклав свою важку руку на ці наукові здобутки. І »мужицький поет«, що очолює »найдемократичнішу літературу«, увійшов у широкі видання, перероблюваним то на »співця передпролетаріату«, то на »обмеженого« »селянського демократа«, »народного поета«, тобто талановитого самоука, якому (продовження на стор. 11)

знат, що треба перестати, щоб дозвинати розумом Шевчукові. Не дурно нападав на Шевченка і Драгоманів як раз за його фанатизм і його віру; жалував, що бракувало бідоласі освіти. Взагалі, до якої ідейки, до якого фокуса нинішніх драгоманів-зміновіховців не торкнеться, — в тій хвилині почуте, що торкнулися Драгоманова з усією його ненавистю до всього великого, героїчного, з його любов'ю до Москвщини, з тупою проповідю «малих діл» і головно — не дражнення начальства.

І в цім теж була льогіка. Характеристично, що всі ті, хто симпатизував з Москвчиною, мусів негувати Шевченка, починаючи від Куліша і Драгоманова і кінчаючи галичанином Назаруком і наддніпрянцем Багряним. Дражнити і вводити з рівноваги він іх, фільософією «малої людини». Хто проповідує угоду або зміновіховство, тому не потрібна Шевченкова геройка, ні культ героя і борців. Нацо він, нашо людина визвольного руху, нашо весь той визвольний рух для тих, які волють «релятивну незалежність», лояльну співпрацю з чужинцем, не вимріяну свою, а «реальну» Україну насаджену силою зайнманця, і адорують сергі і молот?

Зміновіховство в ідеольгії політичній, в ідеольгії економічній, в емблемах, в світогляді! І колищ це не була журнальна стаття, можна було на десятках сторінок показати, що родовід свій нове зміновіховство веде просто від Центральної Ради, а вона від Драгоманова. Таж за Центральної Ради вірили соціялісти в передбовду «тюрми народів» мирним «парляментарним шляхом», коли то очевидно «не було місця думати про збройну боротьбу та її конечність». Тож і тоді, коли Міхновський кликав «рвати з москалями», камінним муром відділяти від Москвчини, коли кликав, що нам потрібні «військо, а не федерація, самостійність, а не автономія», — кидалися на нього соціялісти, доводячи, що «виступати проти російської демократії, — це злочин, чорносотенство (по теперішньому «фашизм!») Цеж тоді, коли полуботкіці захопили для України Київ, Центральна Рада виступила проти них в допомогу уряду Керенського, в липні 1917. Цеж соціялісти приборкували тодішніх «фашистів», які гукали на селянськім зізді — «не проханнями, не переговорами, треба з ними (москалями) балакати, а кулаком». А коли довелось — проти їх волі — таки іти шляхом протиросійським, з жалем твердили визнавці Маркса в І-м Універсалі, — що «нас при неволено, щоб ми самі творили нашу долю». Самі соціялісти (Винниченко) признавалися пізніше, що своєю тактикою охолоджували революційний, стихійний порив українських мас до волі, замість очолити і оформити його. В своїм страху пірвати з імперією, вони, навіть коли та імперія лежала трупом, обіцяли, що як встане, знову з нею злучаться... Пригадуються слова Демостена під час трагіч-

ної боротьби Еллади з Піліппом Македонським; — що його земляки так пересякли душевним рабством, що колиб навіть Піліпп вмер, вони знайшли собі другого. Що й сталося тепер з нашими «атенціями».

Наївно — а може демагогічно — пишуть деякі редактори з Шельменків: нашо нам та партійщина? Нащо партійна лінія? Лінія мусить бути просто українською! Всіж ми українці! Нащож розбрать? Еднаймося!... Це або демагогія Шельменка, який знає, чого хоче, або — як писав Франко про Драгоманова, — наївні міркування мужика, що не бачив світа поза свою громаду чи повіт. Отже, всі ми українці і тому мусимо єднатися? Але як будуть єднатися ті, що визнають за свою емблему Тризуб з тими, що видумали тепер большевицький серп і молот? Як єднатися тим, що хочуть збройно вибороти волю Україні, з тими, які хочуть її «вибороти» по передпокоях большевицьких посольств або в переговорах з нашими ворогами, російськими соціялістами? Як єднатися тим, які хочуть відділитися від Москвичини з тими, які їй пропонують лояльну співпрацю або просять про «релятивну незалежність»? Як єднатися тим, які прагнуть мати на Україні твердий патріотичний селянський стан — з тими, які хочуть обернути нашого селянина в колхозне бидло? Нарешті, як єднатися тим, які хочуть щоб повіки лишилися Україна країною християнською, і тими, які поклоняються новому ідолу матеріалізму? Також коли нам силою насаджували москалі оті колхози, оте безбожництво, оту «федерацію», оті серпи і молоти, — роками горіла в вогні революції проти всього того наша країна! Мільйони жертв падали в обороні свого проти чужої правди, — і тепер думаете буде інакше, тільки через те, що все те чуже схочуть насадити чи закріпiti, з поміччю большевицьких «лучших людей», наші зміновіховці? Не обеднання з ними, а боротьба, лише боротьба.

Зміновіховці говорять радо про тактику, тактичні посування, про «реалізм» в політиці і пр., та що між українцями ріжних груп нема розділової лінії. Ні, ця лінія є і то величеська! Патріотів від зміновіховців ділить — ріжниця світоглядів, ріжниця їх духа. Шевченко писав в однім листі — що фантазія, вимріяне щастя, замки в повітрі є в його час найкраща річ в життю, краща за «реальні» палати реалітів. Замки з повіті? — не ідеал, який треба здійснити, проти і в боротьбі з огідною дійсністю, все те, пише він, що «не зрозуміле людям позитивним». Зміновіховцям така філософія — є філософія дурнів... Шевченко мав гарячу віру — Шевчук уважає віру за доказ кволости розуму... Що може бути спільногом між людьми таких протилежних світоглядів? Між Україною Шевченка і Україною Швейків? Ріжниця духа — борця і гельтона. В одній поезії Лесі Українки читаемо спогади про забави дитячих літ, про «тасмне товариство малечі, що збиралося в руйнах старого замку, і питання:

«якаж була мета у товариства? Мета, — дорослі вже не обійтися без цього слова, між були щиріші, в нас не було мети. Було завзяття, одвага, може навіть героїзм і з нас було доволі!...» Це був абстрактний порив до величного, до героїчного. Швейкі і Шельменки цього не розуміють, бо мовляв такий «героїзм» може повести і до злочинів... Так, це розумів м. и. батько Тараса, коли вмираючи, казав, що йому нічого не записує, бо з Тарасом вийде або щось велике, або велике ледащо, отже в однім випадку спадщина буде безпотрібна а в другому пошкодить. Дійсно, з цього абстрактного пориву до героїки, до величі — можуть вийти і Савили і Павли. Але хто тоді іскри вогню великого в серці не має, — з того вийдуть лише Швейкі і Шельменки...

Менки... В віршах Клена подекуди відбивається ця фільософія: «О, слова тим, які не піддалися со-

лодкій грі звабливої сопілки, які, як гордий Ганнібал колись, з смертельним ворогом не склали спілки».

не зрадили прaporу, під яким гинули і гинуть сотки тисяч і мільйоні. Але що є ця фільософія для Швейків?

Нові зміновіховці зводять спір з людьми ворожого ім духа до спору про тактику, про ту чи іншу деталь програми і пр. Це все пусте!

Від самого упадку української державності, від кінця 18-го віку, — двома шляхами пішла українська політично-національна думка.

Одні, як Котляревський, Шевченко, Олена Пчілка, Леся Українка, поети-«вістниківці», — зберегли і передали нащадкам героїчний світогляд минулого, як заповіт, як смолоскип колись запаленого вогню.

Другі — Драгоманів, демо-соціалізм 19-го віку, пішли широкою дорогою угодовства, наївної віри в пацифізм, в еволюцію, в порозуміння з ворогом, дорогою відрази до всякої боротьби, до героїзму, дорогою крутістів і дрібної, буденної праці «малої людини», з фільософією гельтона.

Між цими двома таборами вічно точилася боротьба, між ними є провалля, якого нічим не засипати.

Між людьми такого протилежного духа порозуміння немає і не може бути.

Бо перемога «малої людини» — оберне Україну — навіть колиб визволилася — в країну гельтона, яка все собі знайде нового Пилипа.

В сотий раз повторюю — потрібне обеднання, але людей одного духа і їх відмежування від духа капітулянтів, зміновіховців, від людей без віри, без гарту і без переконань.

Чергове завдання дня — демаскування зміновіховців, якими би прекрасними масками вони на прикривалися, і — сепарація від них всіх патріотичних елементів.

Ніколи історії не робили «малі люди», ні «реалісти», — її робили люди великі, люди віри, ідеалісти, оті, яких з погордою прозивають Швейкі — «фанатиками», «хижаками»!

НЕПРИМИРЕННИЙ

(Початок на стор. 9)

далеко до «справжніх» майстрів слова панівної нації.

Правдивий образ Шевченка, який розкривається десятками і сотнями праць дослідників із різних земель України, в широкі маси ще не дійшов. І масовий читач наш і досі уявляє Шевченка отаким «самоуком» хоч Шевченко скінчив високу мистецьку школу і мав звання академіка: не знає як слід, що Шевченко був у товарицьких зв'язках із найвидатнішими людьми своєї доби, не знає, що він, терплячи тяжке заслання, був однак настільки твердим і до миколаївської солдатчини відпорним, що продовжуває працювати і новими знаннями збагачувати себе у казармі закинутої в степах фортеці. Масових читачів учать, нібито Шевченко творив під «впливом» російських революційних діячів, а в дійсності вони вчилися у нього, коли він після заслання останні роки жив в оточенні найвидатніших людей тодішнього Петербургу.

Але найбільше шкоди завдає викривлення, фальсифікація ідейної, мистецької спадщини його. Уже багато років на окупованій Батьківщині все це колосальне багатство забите в колодки «селянського демократизму» та «соціального протесту проти кріпаччини». Заслона відділяє читача від багатьох сторін у творчості великого поета. Уже багато років не можна говорити про Шевченка — національного поета, справді вождя, справді пророка національної революції.

Багато років не можна говорити правди про його непримиреність — основну, може, рису в житті і в творчості Тараса Шевченка. Ця непримиреність і рішучість в оцінці сучасності піднесла його відразу над рівнем усього тодішнього руху української інтелігенції. Досить навести спогад активного кирило-методівця Миколи Костомарова: «Я побачив, що муз Шевченка роздирала заслону народного життя. І страшно, і солодко, і боляче було, і разом тягнуло глянути туди... Тарасова муз розбилася якийсь підземний льох, що на протязі кількох віків був замкнутий на багато замків, запечатаний багатьма печатками»... І Куліш про це саме твердив: «Шевченко, вихований читанням „Історії Русов“... зробив з нас людей, що нена-

виділи московів і всіх, що були винні в будуванні нашої рідної України...»

Тоді як сучасним Шевченкові поетам властиве було пасивне оплачування минувшини, Шевченко активно пов'язує ту бучну минувшину з мертвотно-глухою сучасністю, він вимагає справедливості — «Нехай же серце плаче, просить святої правди на землі!...»

Козацька доба з усією її жорстокістю для нього дорога як час втілення ідеалу незалежного життя нації. Воля і правда для нього нерозривно пов'язані: «В своїй хаті — своя правда, і сила, і воля!» Воля — провідний мотив численних творів його. Смерть за волю — «благородна». Тверда боротьба приваблює його в минулих часах, бо воно стверджує волю нації, її прагнення свободи. Наскільки зворушилися слова його, присвячені славі тих, хто за Україну політ, наскільки ніжні і «тихі» слова його співчуття до поневолених, з якими він кревно зв'язаний, — настільки ж гострі й терпкі обвинувачення знаходить він для тих, хто своїм егоїзмом чи млявою недолугістю волю захитав, хто повалив для Шевченка найдорожче — свою державу.

Від «Послання», де знайдемо присуд і дідам, і внукам із пророчими загрозами останнім, і аж до гнівних, сповнених сарказму інвектив «дяд'кам отечества чужого», написаних за три місяці до смерті, — Шевченко не тільки співець мінулих подвигів, а й невблаганий суддя історичної минувшини («Великий лъох»), суддя старих діячів, зокрема і особливо — Богдана Хмельницького.

Ми не раз знайдемо у Шевченка мотиви широго християнського милосердя. Але вони виступають там, де йдеться про особисту кривду, хоч би яка велика вона була. Коли ж кривда завдана нації, рідному народові, матері — «нені», «сердешній Україні», «вбогій сироті», — гніву немас кінця, примирення бути не може. Звідси інший провідний мотив — ненависті до причинців лиха. Звідси непримирене ставлення до чужого панування, звідти образи країни, що стотне під імперським яром в усіх його виявах. Образи покріпаченого села, нещасних жертв пан-

ської сваволі — покриток, сиріт, старих самотніх матерів, сповнені жагучої ненависті до ворога і одночасно пекучих сліз любові й співчуття. Далі — огидна бездушна солдатчина що пожирає кращих людей, щоб зробити з них знаряддя придушення волі. Нарешті, верхівка імперії в минулому і сучасному — особливо в налитих гіркою зневагою, в обличчя російському царизмові кинутих — «Сні» і «Кавказі».

В «Кавказі» може найрельєфніше виявлене те, що ми знайдемо, уважно читаючи Шевченка, в усій його творчості: глибока симпатія, співчуття до інших поневолених Москвою народів.

І воля святая!
Кригою окуті;
І вам, лицарі велики,
Богом не забуті!

Борітесь — поборете:
Вам Бог помагає.

За вас правда, за вас слава
І воля святая!

Поет гордий із того, що є ще лицарі, що вони стали до бою з отим «орлом чорним», який «сторожем літає» над могилою, де похована воля України.

Почавши в ім'я української волі боротьбу з імперією, Шевченко з цього шляху вже не зійшов. Шевченко збагачує свою поезію, вносячи, в ній нові теми, розширюючи свій творчий діапазон. Але до самого кінця з непослабною силою звучить у ній любов до України і гостра ненависть до її поневолювачів. Незадовго до свого передчасного кінця Шевченко, наслідуючи величну, гнівну поезію Ветхого Завіту, писав в «Осії», гл. ХІУ, віщуючи лиху долю гнобителеві України:

... не втечете
І не сковаетесь! Всюди
Вас найде правда — мста, а люди
Підстережуть вас, на то теж
Уловлять і судить не будуть:
В кайдани тugo окують,
І на хресті отім, без кати
І без царя, вас, біснуватих,
Розпнуту, розірвут, розітнуть,
І кров'ю Вашою, собаки,
Собак напоять...

Рідко коли, вшановуючи своїх великих, наступні покоління можуть констатувати таку співзвучність між словом і ділом, як це ми з находимо у Шевченка. Весь тепер уже докладно вивчений життєвий шлях його позначений незмінною гармонією між тим, що він писав і що робив. Недарма він був так тяжко покараний. І в засланні він не змінився: — «Караюсь, му-

чуся... але не каюсь!...» - із цілковитою підставою писав він. Десять років заслання не зламали його. Напередодні визволення Шевченко хотув в щоденнику кілька рядків, що свідчать про його силу волі: «В незабутній день оголошення мені конфірмації я сказав собі, що з мене не зроблять солдата. Так і не зробили...» А другого дня поет додає: «Все це несказанне горе, всі роди приниження і знущання пройшли, ніби не чіпаючи мене. Наїменшого сліду не лишили по собі... Мені здається, що я точно той самий, що був і десять років тому. Ні одна риса в моєму внутрішньому образі не змінилася. Чи добре це? Добре...» I справді, повертаючись із десятирічного заслання, Шевченко вже записує в своєму щоденнику речі, які характеризують його як непримиренню і одвертого ворога імперії: це оцінка її військової і адміністративної організації, духу московського офіційного православ'я, який суперечить Христовому вченню, засудження царських сатрапів і самого Миколи, це вислови співчуття революціонерам...

Святою непримиренню почата постать того, хто скерував українську націю на здобуття самостійності, на боротьбу за свою правду.

Негасуча віра в цю правду буде донесена туди, де сьогодні не можна ще чути вільного слова про Тараса Шевченка.

Г. Миколюк

Чи голови злетіли від большевицької чистки в 1949 році?

Повний список жертв минулорічної чистки с тасмицею архівів МВД, яка світові стане, відомо в пізніших роках. Поки що подати можна тільки де кілька замітних призвіщ.

Головніші з них такі:

Миколай Вознесенський, член Полтюро і голова Госплану.

Іван Голіков — голова Найвищого (Верховного) Суда.

Алексей Кузнецов — секретар ЦК і член орг-бюро.

Генерал-полковник Йосип Жикін — шеф центральної політичної управи советської армії.

В сателітних державах згинули за «тітоїзм»:

Ген. Вафіядес Маркос — провідник комуністичних партизанів, що через партизанську війну намагався опанувати Грецію. Застрілений в лютому минулого року по наказу Кремля.

Коці Ксоксе — албанський міністер внутрішніх справ, застрілений у червні.

Петер Габор — кровожадний шеф поліції в Будапешті. Повісився

в тюремній келії в серпні. Був заарештований за «тітоїзм».

Лясло Райк — мадярський міністер закордонних справ, повіщений у вересні.

Владислав Гомулка — польський комуністичний провідник, член ЦК, арештований.

Трайчо Костов — генеральний секретар болгарської комуністичної партії, повіщаний у грудні.

До них треба ще додати болгарського прем'єра **Георга Дімітрова**,

ЗІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНО-ВІЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

АРТЕМ ЧАЛИЙ (ПСЕВДО)

ПІДПІЛЛЯ ОУН НА СХІДНИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

(Спогади учасника)

... Скажи, що правда оживе,
Натхнє, накличе, нажене
Не ветхес, не древле слово
Ростліннес, а слово нове
Між людьми криком пронесе
І люд окрадений спасе...

Т. Г. Шевченко.

Марія Степанівна разом із своїм сином Володимиром в кінці 1941 року залишила Київ і з скромними маєтками у валізці, приїхала у рідне село на Дніпропетровщині.

В селі мала вона ще тільки одного рідного брата. Батько її вмер у большевицькій тюрмі, а мати, менший брат і сестра мусила втікати з рідного села теж у Київ і там, ховаючись під іншим прізвищем, шукати собі притулку і праці. На селі залишився старший брат. У нього Марія Степанівна й зупинилася, щоб пережити страшний час війни - час знищення України вогнем, мечем і голodom.

Її чоловіка, професора одного з Київських інститутів большевики при відступі силою вивезли з Києва в Уфу, до Уралу, а син Володимир випадково врятувався, втікши з колонії юнаків, яких енкаведисти загнали в мури Печерської Лаври і ці мури підорвали, похоронивши під ними юнаків.

Я приїхав у те саме село на кілька днів раніше Марії Степанівни. Замешкав разом з родиною у батьківській хаті, в якій жила тільки старенька мати. Батька ще в 1937 році НКВД вивезло в Забайкалья, в Улан-Уде, на десять років каторжної роботи.

Першого дня після своєго приїзду Марія Степанівна прибула до нас, як до старих знайомих. Я з нею був знайомим ще з дитинства, а її чоловіка добре знати з 1920 року. Володимира я раніше бачив, але ще

трова, що вмер при невияснених обставинах в Москві, після підступного фактичного скоплення його Вишнівським.

«Таймс» передбачує, що найближчими кандидатами до чистки на 1950 рік є:

В Румунії Анна Павкер, що не була запрошена на останнє засідання Комінформу,

в Чехословаччині — президент Клемент Готвальд і міністер закордонних справ Володимир Клементіс.

малою дитиною, а тепер він був війцем матері і дуже подібний до батька, мав спокійний, лагідний і ніби то трохи боязкий характер.

Коротко розповіла про своє життя, родинне горе й турботи і докладно розповідала про життя в Києві, про жахливі дії большевиків і НКВД, при відступі та ще про вандаліську роботу німецької армії і звірства гестапо.

Найбільше мене вразила і приголомшила вістка про розстріл німцями 800 українських націоналістів — найкращих підпільників і його провідників у Києві.

... Вже протягом першого тижня побути у селі ми навязали контакт з повітовим проводом революційної ОУН (під проводом Ст. Бандери) і почали розбудову організаційної роботи у своєму селі. Марія Степанівна, не дивлячись на сильні морози і не шкодіючи ніг, майже щоденно ходила за сім кілометрів до повіту й приносила відтіль інструкції і літературу. Крім того, вона невтомно працювала в селі серед жінок, а в першу чергу серед тих, чоловіків яких репресовано або ростріляно за українську справу. Я так само напочатку працював серед старшого громадянства, Володимир серед юнацтва.

Наша систематична праця дала реальні наслідки і ми скоро в селі розбудували широку підпільну організаційну сітку. Внедовзі повітовий провід ОУН призначив мене провідником південної частини Н. району, яка охоплювала десять сіл. Моєю заступницею була Марія Степанівна.

Заходами повітового проводу ОУН в усьому повіті, який складався з чотирьох районів, майже всі відповідальні урядові посади були

обсаджені нашими організованими людьми або нашими прихильниками. Районові старшини, старости сіл, начальники поліції, урядовці пошти, суду, кооперації та інших установ були в більшості наші свідомі й перевірені люди. Навіть німецький військовий склад охороняла українська поліція, в якій теж значна частина була членами ОУН.

Крім німецької зброї, на яку ми розраховували на час організованого повстання, ми мали ще багато захованої зброї в лісах, яку покинули большевики при відступі. По містах, селах і лісах були пороблені під землею криївки, де ми зберігали зброю, документи, літературу, харчі, а в випадках потреби і людей.

В умовах німецько-гітлерівського режиму і під пильним оком його гештапо, праця була тяжкою і небезпечною. Потрібно було дуже пильної конспірації, обережності і вдаваної лояльності, щоб не викликати у ворога передчасно до себе підозри і в відповідний момент завдати йому несподіваного удара. Але крім відкритого нашого ворога — німців, ми мали ще більш небезпечного ворога — большевицьку агентуру, яка жила серед нас — в містах, селах і лісах.

Большевики в своїй підпільній роботі використовували й послуговувались бувшими білогвардійськими офіцерами і іншими, бувши ми «ворогами народу», що нас часто заводило в блуд й утруднювало роботу. Ці «бувші люди» були большевицькими розвідниками, агітаторами і дякуючи їх активній роботі багато українських націоналістів було арештовано і знищено. Всі ці чорні круки кружляли по Україні й купчились довкола агентів НКВД, або біля білогвардійського кубла, яке містилось в Одесі і видало свій орган «Слово». Воно під захистом окупанта співало про добре минулі царські часи, могутність єдиної неділімої та про «безумність» боротьби українських націоналістів. Серед таких антиукраїнських агітаторів були й рідні «яничари-малороси» Д., Л. і другі.

Членам Організації, що нелегально прибували з західної України, було ще трудніше працювати, бо вони не орієнтувались у місцевих відносинах, звичаях і погано орієнтувались у большевицькій дійсності. Комуністи і московська агентура їх швидко впізнавала і намагалась знищити руками гештапо або їхніми засобами. Тому цим друзям

доводилось працювати і рухатися дуже законспіровано, а дні пересяживати у сковках.

За короткий час я познайомився з деякими працівниками обласного Проводу, а потім з обласним провідником Андрієм, які часто заїжджають до повітового проводу і до нашого району.

З причин конспірації і через деякі обставини, в моїй хаті часово перебував центр обласного проводу ОУН, а стодола біля хати стала місцем звязку і зустрічей звязкових і членів проводу. В хаті, стодолі, повітці були пороблені підземні криївки, де ми ховали: прапор, літературу, різні документи, машинку до писання й зброю. Моя мати і дружина опікувалися прибулими людьми, та, коли було потрібно, ночами розводили їх по інших пунктах.

Я особисто знав з обласного проводу ОУН референта пропаганди — друга О. — колишнього завідувача катедри Х. Інституту, а потім на десять років засудженого соловецького вязня. Друг О. був сильним агітатором, чудовим майстром слова і добрым знавцем марксизму-ленінізму, які він критикував в своїх працях і інструктивних вказівках для щоденної пропагандивної роботи.

Одним з заходів збереження хоч частини інтелігенції і молоді від вивозу до Німеччини, в нашому районі на початку 1942 року було відкрито сільсько-гospодарську

школу. Німець-комендант району був сам агрономом і погодився на відкриття школи і наказав заборонити кого небудь брати із школи до Німеччини.

До школи, зразу на три курси, було прийнято біля трьохсот юнаків, для чого було створено рівнобіжні класи. До школи прийшла молодь переважно, що закінчила десятирічки, були й студенти інститутів і університетів. Директором школи був Б. Ч. Серед учителів було два члени ОУН. Я і референт молоді при районовому проводі. Марія Степанівна працювала завідувачкою студентської ідальні, а Володимир був студентом.

За рік ми зробили два випуски агрономів, а перед тим ми четверо систематично ознайомлювали всіх студентів з українським націоналізмом і завданнями ОУН. Забезпечивши випускників інструкціями, літературою, ми розіслали їх по всій області на «сільсько-гospодарську» працю. Серед цих студентів багато було й колишніх комсомольців, але ми не мали ні жодного випадку від «праці» або зради.

В організаційну підпільну працю включались й старші люди і з запаломта посвятою виконували завдання. Багато з них залишили у висліді своїх дружин вдовами, а дітей сиротами.

Але ті сироти вже ніколи не будуть, за що згинули їх батьки.

1948 рік, на чужині.

Практика ліквідації колгоспів в умовах німецької окупації

(Спогади землеміра)

Ще на початку советсько-німецької війни у большевицькому запіллю і на фронти німці розповсюджували летючки з гаслами: «Геть большевицькі колгоспи! Земля працюючому селянинові! і інші того роду.

У прифронтовій смузі Орел-Харків в багатьох місцях дійсно було ще в 1941 році ліквідовано колгоспи і розподілено примітивними засобами селянам колгоспну землю, за яку вони платили порівнюючи малий податок. Це в значній мірі підвищило добробут місцевого населення.

Але це був лише пропагандивний трік з метою обдурити селянство теренів ще не окупованих німцями. В дійсності ж, на глибоко окупованих теренах, німецькою владою було дано розпорядження залишити колгоспи непорушними аж до закінчення війни.

Причинами для цього, на наш погляд, були слідуючі обставини — а) колгоспи уявляли собою дуже придатну форму експлуатації селян, бо вся усуспільнена сільсько-гospодарська продукція колгоспників безпосередньо попадала до рук німців, які брали для себе стільки хліба, скільки їм було потрібно, а колгоспникам майже нічого не залишали; б) німецька влада, як це виявилось пізніше, мала на меті самі найкращі селянські землі в селах передати після війни німецьким воякам, а з деяких сіл українське населення зовсім виселити, а селянську землю передати німецьким колоністам. — Таке примусове виселення українського населення переведено було німцями в 1943 році в північній частині Камянець-Подільської області в с. с. Замороччя, М-Вили, Дерманка, Михайлівка і частково с. Майдан-Лабунський.

Зовсім інший стан був на західно-українських землях, де селянин-приватник був міцно привязаний до своєї землі. Він хоч і примушений був здавати німцям великий контингент хліба, але міг де що й собі сковати. А там, де діяли відділи УПА, навіть і зовсім не давав нічого німцям (Волинь).

Однак поряд з вигодами колгоспів, німці скоро зіткнулись в них і з великими труднощами: колгоспна дисципліна, що підтримувалась при союзівському режимові терором НКВД, при німцях значно підупала і колгоспні господарства почали швидко занепадати. Вже на початку 1942 року виявилось, що майже всі колхози лісові смуги (північної) Камянець-Подільської області стали паразитарними: їм необхідно було допомагати під час польових робіт харчами і насінням з інших колгоспів, в багатьох колхозах зголодніле населення частину колгоспної продукції розкрадало, а в деяких селах частина колгоспного врожаю загинула незібраною.

Щоб рятувати ситуацію місцева окупаційна влада (гебіткомісари) поставили перед райхскомісаром України питання про негайну ліквідацію колгоспів-паразитів і розподіл в них колгоспної землі в індивідуальне користування. Після довгого зволікання улітку 1942 року райхскомісарят дав згоду на розподіл землі і майна 10% колгоспів щорічно. Але для того, щоб не дискредитувати земельної реформи в очах населення і захопити колгоспників до підвищення продукційності своєї праці, до розподілу відбирались самі найкращі колгоспи, а не колгоспи паразити.

Справою землевпоряджування цих колгоспів, які підлягали розподілові, у Вінницькій і Камянець-Подільській областях відав бувший російський офіцер, барон Унгардт, який приймав участь в складанні землевпорядчої інструкції і сам стежив за її виконанням на місцях.

Головні розпорядки землевпорядної інструкції були такі:

1. Розподілові підлягала лише орна земля колгоспу за вийнятком 12—20% (в залежності від землебезпеченості) запасного фонду, який знаходився у громадському користуванні села.

2. Всі господарства в селі утворювалися стандартними, щоб то мали однакову площину землі, незалежно від числа членів родини. При тому ті родини колгоспу, які мали менше двох працездатних членів, польовою землею не наділювались, а користувались лише садибою і вважались робітниками.

3. Розмір площин землі дворогосподарства залежав від землебезпеченості кожного колгоспу і встановлювався таким чином: з загальної площин рільної землі відраховувалось 12—20% запасного земельного фонду, а решта орної ділилась на число дворогосподарств. Коли після цього на одну родину припадало менше як 4,5 гектарів орної землі (крім города і сінокосу), то такий колгосп не під-

лягав розподілові і замінювався іншим.

4. Кожний господар одержував свою землю у 6-8 полях сівоземіні, якого всі господарства зобов'язані були притримуватись.

5. Усі землевпорядковані господарства не підлягали розподілові, а ті господарі, що вели б свої господарства нераціонально, позбавлялися права користуватися землею.

6. Для спрощення землевпорядної техніки розподіл землі, як також живого і мертвого реманенту, переводився по групам-гурткам на кожних 10 дворогосподарств, які гуртувались за родинними зв'язками або добросусідськими відносинами. Однак окремі господарі в межах кожного гуртка встановлювали свої межі і несли особисту відповідальність за свої дільниці.

Для переведення технічних робіт по землевпорядженню розподілованих колгоспів в 1942 році німецькою владою було мобілізовано усіх землемірів, які зосереджені були при округових відділах мірництва. Крім п'ятої, в Кожному районі, що складався з 35—40 колгоспів, знаходився районний землемір, а майже в кожному колгоспі був кваліфікований робітник-мірщик, який виконував на місці різні допоміжні землемірні роботи.

Хоч наявних землемірно-технічних сил для своєчасного виконання робіт в деяких округах бракувало, однак повністю цих сил в 1942 році не вдалось використати з-за браку мірничих приладів: теодолітів, сталевих стяжок, екіпів і т. п. Ці недостаючі прилади також були мобілізовані у приватних осіб та в установах (лісництвах), так що вже в 1943 році землемірні роботи виконувались більше за довільно, хоч і з великим запізненням.

Коли в колгоспах малися старі придатні землемірні пляни, то їх теж використовували для прискорення і скорочення землевпорядних робіт.

В таких випадках, коли не було старих землемірних плянів і не було ніяких технічних засобів для їх складання, інструкція передбачала розподіл землі в тимчасове користування спрощеними засобами, як це було зроблено у прифронтовій смузі.

Але таких випадків тимчасового розподілу землі нам не доводилося спостерігати.

В 1942 році намічені до розподілу 10% колгоспів не вдалось землевпорядкувати, бо землемірні роботи розпочато було з запізненням. Однак частина колгоспів до зими була ліквідована і озимий посів було переведено в них індивідуально-по гуртках.

Таким чином по Шепетівській округі в 1942 році ліквідовані і землевпорядковані були слідуючі колгоспи — у Шепетівському районі — с. Коханівка і Малі Каленичі, у Берездівському районі — с. Плоска, у Полонському районі с. Браженці і в Славутському районі — с. Головлі Українські. В решті запланованих сіл землемірні роботи

були розпочаті, але закінчились лише в 1943 році.

Хоч інструкцією вступ у володіння заборонявся до часу затвердження землевпорядного проекту областю, однак, після визначення площі гуртків в натурі, на них негайно розпочиналися польові роботи в такому порядку: площа усього гуртка (7-8 гектарів) зорювалась кіньми або трактором і засівалась, я пізніше по засіянні площі визначалися межі кожного господарства, яке переводило всі дальші польові роботи індивідуально.

Селян вже не треба було виганяти до роботи колгоспним бригадиром та представником влади: тепер кожний господар діяв за свою власною ініціативою.

Хоч забезпечення живим і мертвим реманентом в індивідуальних господарствах було недостатнє, бо деяким господарям не припало на віті і по одному коневі, але комбінування в межах гуртка технічних засобів (трактор, сівалка) з особистою ініціативою давало добре наслідки: індивідуальні завжди виконували свою працю швидше і якісно лішче.

Землевпорядження і розподіл колгоспів розвіяло большевицький міт про довічне закріплення землі за колгоспами та про їх конечність і змінювало обличчя і письху всього села: завмерли усі колгосні паразитарні установи і канцелярії, порозваливались і порозбиралась великі колгоспні будівлі. На колгоспних кріпацьких ланах запестріли дрібні селянські смуги. Народ став більш вільним....

Але селянин все ж таки не почував себе господарем на своїй рідній землі, бо бачив що окупанті не дбають про його добробут, а застосовують свої раціоналізаторські міроприємства лише для того, щоб якнайбільше визискати українських селян і багацтва України. Було очевидним, що справжнім господарем своєї землі можна бути лише у своїй власній державі....

Т-ко.

Березень, 1949 року.

Від редакції: В часи минулії світової війни і німецької окупації України, як рівно ж поновної окупації в Україні увесь час і на всіх відтинках життя точилася непримирена боротьба проти обох окупантів. Ця боротьба починалась від підпільної боротьби революційної ОУН, збройно-революційної війни з окупантами УПА, охоплювала собою церковно-релігійне життя, окупаційну адміністрацію, економічні відносини, зокрема і особливо проблемі ліквідації колгоспів, збройні формaciї з національнostей СССР, які творили німецькі окупанти для війни з СССР (дівізія «Галичина», Українське Визвольне Військо, РОА і інші формування).

В усіх цих умовах і відносинах українська людина, український народ був з'єднаний єдиним стремлінням, єдиною ціллю і единством протистояння і боротьби з окупантами: в підпіллю

діяла революційна ОУН, формально службовець німецького окупаційного апарату землемір українець, будучи повязаним з націоналістичним підпіллям і по його директивам провадить в відповідному напрямку роботу на своєму відтинку, будучи формально легальним, український вояк в німецькій уніформі перевбував в ідейному і політичному единству з УПА і поступає, як націоналіст, а коли настає для того нагода і потреба, зі всією зброєю і військовою організацією і фізично переходить до УПА.

Освітленню тих фактів боротьби українського народу з окупантами на всіх відтинках, як неоціненному скарбові досвіду боротьби, редакція приділятиме як найбільше уваги і визиває учасників і свідків тієї боротьби зі всієї України подавати свої спогади, документи і факти. Публікація про них буде робитись таким способом, аби не пошкодити нашій боротьбі, яка зараз провадиться в краю і нашим близьким, які перебувають на Батьківщині.

Я піднімаю тост за Українську Суверенну Соборну Державу

(Фрагмент зі споминів)

Власівсько-німецька акція з так званим »Комітетом Освобождення народов Росії« і творенням так званої »Російської освободітельної армії« (РОА) була започаткована німцями у висліді провалу цілої німецької політики на сході. Справа в тому, що з перших днів війни німці різними способами — обманюючи пропагандою, різними способами примусу і півпримусу, шильдуючи все »допомогою у визволенні з большевицького ярма«, втягнули в свою армію дуже поважне число вояків з червоної армії. Невеликими з'єднаннями, переважно не вище батальйона, з колишніх вояків червоної армії була просякнута вся німецька армія на російському фронти.

Але ця маса так званих добровольців, як виявилось, не може бути втримувана механічно, боявляє собою масу вояків, які можуть воювати лише за **позитивні** свої національно-політичні цілі. Груба і примітивна німецька пропаганда, що мала б собою для маси цих людей замінити політику, політичні цілі, дуже швидко перестала впливати. Під впливом того політико-моральний стан цих з'єднань змінювався у ворожепротиставлення до німців, часто ці з'єднання (з українців, кавказьких народів) почали переходити на сторону УПА, приєднуватись до неї. Німці вимушенні були далі ширше практикувати різні способи налагодити ці справи: людей одної національності з'єднувати в окремі з'єднання, давати з'єднанням національні назви, допускати в уніформах національні емблеми і т. п. Для українців, прикладом, ввели навіть назву

і емблему »УВВ« (Українського Візвольного Війська), хоч фактично ніякого »війська«, як цілості, не було, а були окремі, хоч і численні, з'єднання включені в німецькі військові з'єднання (прикладом — у полку два піхотні куріні з німців, один курінь з українців, або азербайджанців, чи прибалтійців і т. п.).

Цей політико-моральний »сепаратизм« мас »добровільців« і вдалі зростаюча ворожість і недовірія до німців і змусили їх дати політичне вивершення своєї невдалий акції з допомогою Власова і власовщини.

Власовщина серед немосковських вояків і в цілому серед не москалів незалежно від, тоді вже досить виразної, загальної негативної політичної ситуації, не зустріли **жодної політичної підтримки і довірря**. Німці намагалися »під руку« Власова передати всі національні з'єднання, які були в іх армії і людським складом походили з СССР. Коли не фактично, то бодай номінально — під політичний провід.

Про один з таких фактів розкажує нижче поданий фрагмент.

... При одному з німецьких фронтових відділів політичної пропаганди і вишколу штабу східного фронту, в м. Т. відбувався в 1943-44 роках вишкіл фронтових пропагандистів і політичних виховників для з'єднань зі »східних народів«. На цей вишкіл стягнуто з кожної сотні куріні по 2—3 найбільше здібних і розвинутих вояки, унтер-офіцери, було і кілька офіцерів — лейтенантів, старших лейтенантів, капітанів. З різних родів військ, переважно вермахту. Різних національностей

і з різними національними емблемами на уніформі. Разом біля 100 чоловік, з них до 40 чоловік москалів, 27 українців, 10—12 азербайджанців, по кілька з інших національностей.

Протягом місяця провадився політичний вишкіл, хоч і з рамени німецького командування, але досить настирно, в плані єдинонеділімської власовщини. Через уесь курс тягнулась і відбувалась безперервна ривалізація між українцями, азербайджанцями і іншими національностями з одного боку і москаліями з другого. Дискусії на викладах, в касарнях на теми політичної сепарації були домінантною курсового життя. Вислови і означення з боку москалів на адресу українців, азербайджанців »ізменникі«, »предателі« і т. п. були звичайно фразеологією у відносинах.

На закінчення курсу і перед відрядженням курсантів в свої частини, командування влаштувало прощальний вечір, на якому було командування німецьке (кілька лейтенантів, капітанів, один майор, здається один полковник), кілька офіцерів РОА (від штабу Власова), всі курсанти. Разом до 200 людей.

Від командування курсів, коли вже всі усілись на місця; де що закусили, один німець-лейтенант, з ост-зейських баронів, В. в »руском языке« приносить вітання і побажання та підносить тост за »великую, свободну, могучу Росію«. Урааа!

... А-а-а. І обірвалось та розсіялось в вигуках москалів »Пусть жівійот великая Расея«.

Заокотили чарки, зашарудила стара дискусія про »ізменників« за столами.

... З-за столу встає вайлуватий, здоровенний як дуб, малорозмовний, оберфельдфебель авіації Д., українець, з Херсонщини, колишній лейтенант червоної армії. Просить дозволу у комandanта виголосити тост.

»Я, біtte! / »так, прошу!« / .

... Я піднімаю цей тост за Українську Суверенну Соборну Державу! Слава Україні! ...

... »Слава, слава ... ааа!« гrimнуло за столами ...

»Азербайджан Слава!« ... проривається крізь вигуки.

»Українці підхоплюють — »Азербайджан - Слава!« ...

... Рейвах на залі стає неймовірним, в хід пішли кулаки, московський мат завис в повітрі, «де хто висмікнув з піхов багнети ...

... Лейтенант-барон вихоплює пістолю, вискаує на головний стіл, на підлогу задзеренчали чарки, посуд:

»Ахтунг! / Увага, позір! - німецька команда »струнко!« / ляснуло в повітрі.

На залі завмерло... / Військова муштра має свої закони!.

»Негайно розійтись по кімнатах!« паде слідуюча команда.

... Лавиною все рушило до виходу / вихід у кілька дверей / на коритарах »дискусія« ще більше розгорілась.

Командування горячково приймає заходи.

»Бей самостійників, бандеровську сволоч!« вривається юрба москалів в кімнату азербайджанців з оголеними ножами-багнетами, а з другої кімнати біжать українці, виручати, захопивши з пірамід гвинтовки і на ходу їх заряжаючи... .

З другого кінця коридору, назустріч паде команда:

»Ахтунг! Склести зброю!« і ошкерився важкий кулемет викликаної для «наведення порядку» сотні вермахту-німців... .

До розбросення не дійшло... вмішався оберфельдфебель Д. і за по рукою своєї голови за порядок,

наведено порядок і цілу ніч і цілій другий день курсантам виписували марш-бефелі і відправляли по двох в свої частини. Не всіх разом, що б в дорозі не продовжили »дискусії«.

. . Слідуючі курси - новий набір в цьому »абтайлонгові« / відділ штабу / вже відбувалися наразіно - для москалів і для українців, на віть в різних місцях, від себе віддалених на 50 кілометрів. На курсах для українців власовські офіцери вже не викладали і навіть про злаощасного »великоросійського з сітєвських баронів« лейтенанта не було чути.

ОГЛЯД ПРЕСИ:

КОГО ДУРИТЕ?

Одному артистові його приятель, після чергової вистави, каже:

»Ти, брате, свою ролю на цей раз заграв зовсім таки погано!...«

Артист йому на це:

»А твоя мама нечесна!...«

Він, правда, сказав соковитіше, виразніше, але... будемо шанувати сторінки газет і папір.

Не будемо сперечатись про те, чи артист добре чи погано зіграв свою роль, і чи мав рацію в своему осуді його критик, але мова йшла про добре чи зле зіграну артистом ролю, а не про маму його рецензента.

Багато на українському суспільному і політичному полі, на сцені виступає артистів, а коли найдеться якийсь критик-рецензент, що намагається щось сказати про цю гру артистів, ображені артисти відповідають: »А твоя мати...« Сказати по присту — »матом кроють«.

Очевидно в змаганні в »матокрийстві« ми участі не приймаємо, залишаючи монополь на ці рекорди п. п. редакторам і авторам »Українських Вістей« з Нового-Ульму і іншим, ім співзвучним. Натомість присвятимо увагу питанню, »чи добре артисти грають свою роль?« на різних відтінках життя і боротьба українського народу.

1. Українські кадри національного і державного визволення.

Питання кадрів живих людей, в Україні сущих, які прикладуть і покладуть свою працю, сили і життя в боротьбі за визволення України, є основним для дальшої долі України. Хто вони, скільки їх, як вони живуть і чим живуть не є якимось абстрактним питанням. Правильне розв'язання, власне усвідомлення його, веде до правильної організації національно-визвольної боротьби нині, правильної і доцільного організу-

вання державної розбудови завтра. Тому цілком слушно низка часописів і авторів уважно займається питанням — хто ті кадри людей в сучасній Україні, які нині боряться за волю Україні, які в сліщний час готові стати і стануть і які завтра Українську Державу розбудовуватимуть.

На це питання ми неодноразово відповідали, що людськими кадрами української національно-визвольної боротьби і розбудови суверенної держави будуть всі люди землі української — від найскромнішого колгоспника починаючи і до вченого та академіка включно, які волю і щастя України бачать лише і виключно в звільненні її від влади Москви всіх кольорів і систем, в даний час комуністичної.

Де нині ці кадри є фізично? В УПА, в підпільній ОУН на батьківщині, в колгоспах, на фабриках і заводах, в шахтах, в армії соцівській, в школах, в університетах і всіх тих місцях, де живе українська людина.

Ці українські люди живуть і працюють ФІЗИЧНО рядом з людьми московської окупаційної системи, але під її національним, соціальним, духовним моральним і фізичним примусом і терором. Український академік, науковець, головний інженер Дніпрельстану, або doneцького шахтоуправління квалітативно, якісно перебуває під таким же національним, соціальним, моральним і духовним терором московської окупаційної системи, як і кожен робітник цього підприємства.

Найважнішим апаратом московської окупаційної системи на Україні є Комуністична Партія большевиків України, себто московська комуністична організація на терені України, яка в загальному числі

складається в більшій своїй половині з неукраїнців (москалів, жидів і інших). Цеї філіялі московської Комуністичної Партії на Україні перебуває в абсолютній, повній і невідкличній диспозиції Москви. В цьому московському апараті всі без винятку ключеві позиції знизу до гори обняті не українцями, а москалями, а українці в цьому апараті повніть роль підсобно-допоміжну, янічарсько-розвідочну і зовнішньо-пропагандивну — для обдурення тих, кого можна обдурити. Хто ж з українців в цей московський апарат — комуністичну партію — включився в добрій вірі, що це є **українська** комуністична партія, то це є людина, мяко кажучи, дуже наївна, а коли й мудра, то... підла.

Для української національно-визвольної боротьби і дальшої розбудови держави, очевидно, мало користі принесуть люди наївні, або по нашему просторіки і люди підлі.

В 1933 році один з таких наївних і зовсім не трагічних, як це нам малюють, людей — Микола Хвильовий (справжнє прізвище Фітільов) пустив собі кулю в лоб і цим себе врятував для потомків від підозри в підлости його життя і чинів, а решті, ще живих »наївних« цим пострілом сигналізував проречисте »мemento mori«.

Нині, в році Божому 1950, через 16 літ після стрілу Хвильового філіял московської комуністичної »задрипанки« на Україні, іменується КП/Б/У, є далі найголовнішим московським апаратом, з допомогою якого поневолюється Україна, з тою різницею, що в ньому не залишилось й сліду Хвильових, а лиши Корнійчуки.

»Укапівські«, себто **українські комуністичні легенди** вже задовго перед стрілом Хвильового, розвіялися з українських голів в

густих випарах крові в підвалах Чека і ГПУ з розвалених пострілами в потиличо черепів великої маси нашої **української** молоді... Хто нині, через трупи цих жертв «загірної комуни», через труп того ж Хвильового шукає в сучасному КП/б/У кадрів українського національного визволення і державної розбудови, той, мяко кажучи, є наївним, або як москалі фігулярно кажуть — «скорben главою».

Сучасна КП/б/У є інтегральним московським апаратом поневолення України і та горстка **українців**, яка в ньому нині перебуває цих біля 0,5% цілого українського населення, під кожним оглядом не є жодною українською силою на Україні нині і не може бути нею завтра.

Супроти такого настановлення і оцінки кадрів «з-під знаку КП/б/У», емігрантське середовище, що існує під фірмою УРДП, в особі його лідера Багряного в «Українських Вістях» (Новий Ульм) зайняло цілком протилежне становище яке коротко зводиться до того:

а) Все, що є суспільно-політичне активне, серед українського народу на своїй землі, є нині під знаком комуністичної Партиї і Комсомолу, бо інших форм і можливостей для суспільно-політичної і національної діяльності немає,

б) Всі ці люди — комуністи і комсомольці — єдині на Україні мають справжній досвід і практику державного будівництва і проводу й вони єдині можуть бути тими реальними, що здатні провід здійснити національну державу розбудувати,

в) Оперта на інші сили для національно-визвольної боротьби, не з-під знаку КП/б/У і Комсомолу є мовляв, реакційною фікцією.

На це кілька авторів, в тому ж автор цих рядків, п. Багряному відповіли, що це Ваша, п. Багряний, глибоха помилка, яка є об'єктивною по своїй суті, не **українською роботою** і привели низку аргументів на те, а саме ті, які вгорі перечислені, і такі:

а) Урухомлення державного життя практично означає урухомлення цілосистеми різноманітних соціальних інститутів — адміністрації, школ, залізниць, університетів, судів, фабрик, заводів і т. п. Хто фактично на сучасній Україні урухомлює всі ці інститути? Люди з-під знаку КП/б/У чи якісь інші — не з-під того знаку?

В школі учбово-навчальний процес провадить «завідувач учбово-навчальної частини», з **ПРАВИЛА-фаховець-педагог і організатор — БЕЗПАРТИЙНИЙ**, директором же є комуніст. Машинно-тракторною станцією організаційно-гospодарче провадить головний інженер, який є з правила **безпартійний**, але директором МТС є комуніст. Службою руху поїздів на залізниці керує фахівець інженер-залізничник, знову з **ПРАВИЛА безпартійний**, але начальником станції є комуніст і т. д. і т. п.

Реальним життям і діянням різноманітних інститутів на Україні, на які складається цілість, іменуєма реальним життям, є такою,

що його урухомлюють кадри не з-під знаку КП/б/У, а йому, нині духовно-морально противінні, а завтра активно проти нього діючі.

В цьому реальному житті й відносинах в кадрах з-під знаку КП/б/У повністю свою основну ролью господарів-окупантів москалі, а українці в цьому апараті ролю жалюгідних холуїв і яничар своїх панів.

Щастям і залогом успіху нашої боротьби і перемоги є саме той момент, що українці в московському комуністичному апараті на Україні, (КП/б/У) творять лише 0,5% цілого населення, а серед інтелігенції, в якій окупаційний апарат особливо гостро зацікавлений, лише від 1 до 3—5%, себто занепадаючу нікчемну меншість.

б) Але у великому українському господарстві все може пригодитися. І українці, що нині є під знаком КП/б/У теж, хоч як там їх мало й не є. Але вся справа полягає в тому, що їх державно-політична виробленість і підготова коли й не дорівнюється нульові, то є мінімальною. І з простої причини. В московській комуністичній організації на Україні москалі з українцями творять **единство верхівця з конем**, а в цьому единстві верхівцем є москаль, а українець комен. Н.пр. начальником районового відділу МГБ є москаль або жид (з правила), а міліціонерами українці. Що в даному випадку є кадром державної організації — начальник районового Відділу МГБ чи міліціонер? І Хто тоді є кадрами української державної розбудови з-під знаку КП/б/У?

Привели ми в цьому питанні значно більше аргументів і вияснень, що заключити тим, що на Україні є многосотисячні кадри організації національно-визвольної боротьби і державної розбудови суверенної української держави, але всі вони є не з-під знаку КП/б/У, а цьому знакові противінні, ніколи й нічого спільного з ним не мали і не мають, крім спільноти і спільноти того, хто сидить в концетраційному таборі, з тим хто цей табір охороняє.

Натомість ми від п. Багряного дістали відповідь, як від того артиста його рецензент:

«А Ваша мама нечесна...!»

Прочитайте читачу статті (три) Ів. Багряного в ч. 90, 91 і 92 «Українських Вістей» під заголовком «Дніпро впадає в Чорне море». Три четверти змісту цих статей присвячено саме ствердженні того, що **мами його опонентів нечесні**. Його опоненти, за цим барвистим жаргоном, є тільки нещасними боягузами, вічними коляборантами, криптонімами, реакцією, чорною сотнею «всі ті Ковалі, М-ки, Кононенки, Іваненки, Мироненки та інші енки». В іншому місці, але з того ж самого приводу для Багряного і Шевченко є тільки «енко».

Що на це сказати?

Вся Україна є «енки» і цим вона відмінна від іванових, так як «жани» чи «джони» відрізняються між собою і від «фріців». Правда,

українська історія останніх десятиріч дуже багата на містифікації, в роді тих, як от оце нині в «демократичному» колі Керенського Україну заступає «українець» Дніпров, уроджений від батька Поддерюгіна, а яблучко від яблуні недалеко котиться. Може Іван Багряний так ненавидить «енків» тому, що в ґрунті його багряне покривало теж з «під дерюжки»?

Але не хочемо переводити дискусії на тему — «чия мама краща»: кому енківська, а кому й поддерюжкінська.

Іван Багряний, присвятивши три-четверти своїх трьох статей пам'ятіному і покриванню кріпким словом своїх «опонентів (латки Багряного) «всяких енків», в решті тексту намагається замести сліди і залишити своїх читачів в дурнях. Він каже, що мова йде в нього, мов, не про кадри КП/б/У, що мають партійні квитки в кишенях, а про всі кадри, мільйони тих кадрів, які ходять під управою КП/б/У і з партійлетами і без них, мова йде про **всю Україну**. От які, мов, всі «опоненти» — всякі ці «енки» тупоголові! Зрозуміли ніби то я говорив лише про керівну роль в майбутньому державному будівництві кадрів з партійлетами КП/б/У.

Що на це сказати? Не думаємо, щоб багато читачів послухало нашої поради, але нам не залишається нічого більше, як попросити їх вернутися до попередніх чисел «Українських Вістей» і прочитати статті І. Багряного « $2 \times 2 = 4$ ».

Що зробиш, коли у І. Багряного, крім «матрінх» аргументів, застосовується в полеміці, коли стає тісно, що й «ловкость рук». Ів. Багряний в своїй відповіді «опонентам», як класичний зразок кадрів з-під знаку КП/б/У взяв... І. Вовчука!

С партійлем, без партійлем? «Всю равно — какая разница. Все мы большевики!» «З-під знаку КП/б/У.» Так і І. Багряний рекомендується — «я безпартійний був, до комуністичної партії неналежав, а от же захищаю колишніх комуністів». Знайома нам і ця порода людей і називалась вона там, на батьківщині, «безпартійні большевікі». Пригадуєте цю категорію людей, п. Багряний? Це були самі нещасні, упосліджені і упідлені люди. Це теж «кадри» національного визволення і державного будівництва?

Правда, що кадри з-під знаку КП/б/У намагалися і намагаються всіх людей підсівських в Україні зробити «безпартійними большевиками». І. Багряний нас переконує, що саме так і є — всі стали більшою чи меншою мірою «безпартійними большевиками», просякли тим кліматом і ідеями.

... От так через три статті нарекується «дурними енками» московська, з-під знаку КП/б/У «сурдинка», яка лише одною фразою проривається назоверх:

«... Не прийде новий Петлюра, то прийде український Тіто...»

Коротко і ясно — «прийде український Тіто!» Так би й сказали пане

Багряний зразу і не треба було б так довго людям морочити голову. І Петлюра тут не при чому — хіба тільки його ім'я вжито для того, щоб полоскотати «дурним хахлам» сентиментальні емоції і звинюю «ловкостю рук» між Петлюрою і Тітом провести знак рівняння; «авось» — порозявлявши роти, не заважати... не заважати того, що хто нині з капіталом Карла Маркса клянеться на ім'я Петлюри і брехуном і блузнірствує з пам'яті Петлюру, який ще у 1919 році (чуєте, пане Багряний?), в час визвольної боротьби, вийшов зі складу соціал-демократичної партії і її центрального комітету та викинув на смітник всі «загірні комуни», якими Ви ще і нині дурите людей.

До речі — чи не тому полум'яні і багряні апологети покійного Симона Петлюри, властиво спекулятори на його імені і пам'яті, й до нині не спромоглися зібрати і видати політичного заповіту С. Петлюри — збірки його творів і документів, з яких би стало необізаному читачеві ясним, що Петлюра і Тіто, це антиподи, що Петлюра і... УРДП та І. Багряний це речі несумісні і взаємно себе виключаючі.

І. Багряний нарешті виразно сказав: «Український Тіто визволить і збудує Україну!»

Політична орієнтація української визвольної думки на «українського Тіто» є в основі своєї орієнтацією на видачу і продажу України новій, післясталінській, Москві, але це окрема тема: **український тітізм** мусів би сперти на існуючу нині в Україні соціально-економічну і духовно-моральну систему універсального поневолення людини, бо без того немислимі існування тітізму, а це підмінувало б в Україні внутрішні соціальні відносини і відчинило б черговій Москві фірту в Україну.

2. Де шукали наших традицій?

Журнал СУМ-у «Авангард» в жовтні м. р. помістив доповідь Карпенка-Криниці, в якій є такі слова:

«І як що півстоліття тому Микола Міхновський стверджував, що «сучасна молодь вважає себе безпосереднім спадкоємцем Шевченка, традиції її йдуть до Мазепи, Хмельницького та короля Данила» то ми сьогодні, зокрема сумівська молодь, з повним правом можемо сказати це ж саме про себе.»

Черговий, «піддерюжний» С. Гордієнко (псевдонім) в ч. 94 «Українські Вісті» запитує:

«Чи усвідомлював собі П. Карпенко-Криниця куди його «традиціоналізм» веде нашу молодь? Чи не має тут трагічного непорозуміння? Бо повторювати за Міхновським, що наші традиції йдуть назад, від Шевченка до Мазепи, Хмельницького та короля Данила» — це значить кликати молодь, не туди куди треба... бери з минулого все добре, що приведе до мети і відкидай все лихе, що в тому минулому було і не дало добитися щасливової Батьківщини. Такий, власне, традиціоналізм потрібен нашій молоді на еміграції, традиціоналізм поступовий, творчий, а не назадниць-

кий, що шукає щастя й добробуту в минулих історичних епохах»...

С. Гордієнко копнув при цій нагоді Д. Донцова — «нехай й мое осляче копито знає!» і патетично закінчус:

«Ось у який глухий кут затягає нашу молодь «Авангард».

Для «рреволюційних демократів» Міхновський, Шевченко, Мазепа, Хмельницький та Король Данило не є традиція українська, а «глухий назадницький кут».

Стара пісня і не піддерюжно-псевдонімні С. Гордієнки її почали. Ще великий поступовець Вісаріон Белінський про Шевченка сказав: «Мужіцька п'янна муз», а його духовний друг і товариш, з «хахлов», М. Драгоманів про того Шевченка писав так:

«Ті стихи (вірші), МИМОХОДОМ КАЖУЧІ, СЛАБЕНЬКІ ПО СВОЇЙ РОБОТІ І НЕРІВНІЙ МАНЕРІ, не могли і не можуть мати великої сили у наші часи...»

...Іноді ВИХОДЯТЬ У ШЕВЧЕНКА РЕЧІ, КОТРИ ПРОСТО ПРОТИВНО (ридко) ЧИТАТИ всякому чоловікові з літературним образуванням і з простим смаком.

...От через це все «Кобзар» УВЕСЬ, ЯК ВІН ЄСТЬ, не може стати книгою цілком народньою...»

«КОБЗАР ЄСТЬ ВЖЕ РІЧ ПЕРЕЖИТА, мало того, »Кобзар« багато в чому є зерно, котре перележало в коморі і не послужило як слід і в свій час, коли було свіже, а ТЕПЕР ВЖЕ МАЛО І НА ВІЩО ГОДИТЬСЯ!», бо,

«Ми бачимо, які старі й вузькі Шевченкові думки й мрії.»

Чому у М. Драгоманова така жагуче-підступна, прямо гадюча ненависть до Шевченка Т.?

Бо Шевченко, мов, «немав навіть ясної думки про поступ в історії — бо її й не могло бути в чоловіка, котрий думками стояв на церковному ґрунті, немав європейської науки... нізвідки не видно, щоб Шевченко знати хоч що небудь про С. Сімона, Фурье, Люї Бланка, Прудона й т. ін., ні навіть про соціальні романи Жорж Занд, котрого вже в сороках роках читали і в Москві і в Петербурзі», а найголовнішою виною, якої М. Драгоманів не може простити Т. Шевченкові, так це те, що він навіть на прикінці свого життя був незмінно айтимосковським:

...у віршах, писаних навіть наприкінці життя, помітна що найменше — антипатія до Москвинів.»

Для «мастітого» проф. московського соціалізму на Україні М. Драгоманова для поборення Т. Шевченка всі засоби добре — і свідома неправда, по простому брехня, коли він каже, що Шевченко незнайомий з «отцями соціалізму і прогресу» С. Сімоном, Фурье і др. гуманістами, бо в своїй прозовій творчості цих саме авторів Т. Шевченко неоднократно згадує, АЛЕ НЕ В ДРАГОМАНІВСЬКОМУ ПЛЯНІ, а книжка Жорж Занд навіть фігурує на автопортреті Шевченка, як аксесуар, загального фону, тла, на якому змальовано портрет. Застосовує «мастітій професор» і де якої «ловкостю рук» (спритності рук) з

термінологією, аби принизити, оплювати Т. Шевченка, коли каже «Шевченко стояв на церковному ґрунті» бо Шевченко саме стояв не «на церковному ґрунті», а на ХРИСТИЯНСЬКОМУ, а це різні речі.

Піддерюжно-московські підголоски Драгоманова, під назвами — іменами «тек енків» (псевдоніми) С. Гордієнків й нині тягнуть стару пісню «Геть від відсталого і примітивного Шевченка» і «вперед до поступу, до Белінсько-Драгоманівки».

Така «традиція й традиціоналізм» теж українських сучасних революційних демократів.

Все в історії тече, все міняється. одна лиши людська глупота і підлість залишається чезмінною, не улягає «поступові».

3. Українські «папуаси і готентоти»

В Канаді виходить українська газета «Гомін України», в Торонто. Редакторами її є дуже милі і симпатичні люди — Р. Рахманний і Сосновський. В числах 29 і 30 цієї газети з'явилась стаття, за рекомендацією редакції газети, відомого літературного критика Гр. Шевчука, під назвою «Тисяча чисел і одно». Редакція газети заявила, що з деякими думками цієї статті (у двох нумерах) не погоджується, але з чим вона не погоджується одному Богу відомо, бо редакція про це не сказала і не каже. «Хитрий наш брат хахол» — почекаємо, нехай другі скажуть, а ми тут як і рипнемо «от саме з цим і ми теж не погоджувалися». Під потім, перевір, що у редакторів було в голові?

Так от це той «відомий критик Гр. Шевчук» (шкода лише, що редакція не зазначила, під яким з його півтузина псевд, він найбільше відомий) назвав редакторів «Гомону України» готентотами і папуасами.

Чи з цим редакція і редактори «Гомону України» погоджуються чи ні?

Коротко справа виглядає ось, як: «відомий літературний критик Гр. Шевчук розповідає про те, що у серпні місяці цього року «увесь світ» відмічав «двохсоту річницю з дня народження Гете — німецького поета, письменника і філософа. Шевчук запевняє читачів в тому, що ця річниця є святом цілого культурного світу і підкреслює слово культурного, бо лише одні «готентоти і папуаси ледви чи відзначали роковини Гете». З української ж преси — «тисячів» її чисел, лише одні «Українські Вісті» — «одне число» «врятувало ім'я українця від того, щоб його поставили поруч примітивних дикунів». Цей гетівський прецеденс «відомому критикові» потрібен був, щоб «авторитетно» оглушили своїх читачів «готентотами і папуасами», а потім зайняти позу повчачого ментора і прочитати лекцію всім отим», тисячам «врятованих «папуасів і готентотів» ласкою «одних» «Українських Вістей».

І цей автор повчав:

«Українська еміграція видає щось до сотні газет... у нас немає й сотні кваліфікованих не то що ре-

дакторів, але звичайних кваліфікованих журналістів. Це означає, що в редакціях нашої політичної, а часто й церковної преси, засіли люди малокультурні, або й просто некультурні, засіли тому, що ця праця легша від іншої, а в часи теперішньої загальної розполітико-ванності обіцяє непогані заробітки...»

«Українська газета... вважає своїм найбільшим осягом, якщо в наслідок копання в чужій брудній близні, вона може презентувати своїм читачам якісь — дійсні чи вигадані — подробиці з приватного або напівприватного життя якого небудь діяча «ворожої партії»...

«Газети убого сірі... нездорове плекання безпринципної і лайливо пліткарської сварки... баба Палажка і Баба Параска... над пре-сою панує п'ївінтелігент, якому треба поучитися в школі, бо він ані мови, ані літератури не знає... і боротьба з большевизмом у нас дуже слабо, на низькому рівні, поставлена... преса замикає українство в гетті, сприяючи його одицівінню, примітивізації його понять і способу мислення, а вірніше відчуваючи від мислення взагалі, побічно отже сприяючи денационалізації культурніших і інтелігентніших прошарків його... бездумні-політичні тижневики... задруковані газетні сторінки... п'ївінтелігенти, що позасідали в редакціях, пішли б ліпше вчитись або рутилися...»

А на заключення «відомий літературний критик» пропонує ліквідувати всі газети, залишити лише дві — три, об'єднати їх в трест щось в роді «Госполітіздат», на чолі посадити кваліфікованих «спеців» і вони дадуть українцям справжню, а не «готентотсько-папуаську» пресу». «Але де та сила, що могла б зробити таку перебудову?» Меланхолійно-патетично закінчує автор.

Де той «Обком, Цека чи Політком», що «дав би директиву» про «перебудову» і де ті органи, що забезпечили б її виконання — точно і неухильно? Додамо ми, випад чи не випад, з автором, від себе.

З початку про Гете. Що він був величним **німецько**-європейським поетом і філософом, що дуже солідно впливнув на розвиток ідей в останніх сторіччях не улягає жодному сумніву, що він є одним зі світових імен теж безсумнівно, але чому не тільки одна, а й **ВСЯ** «тисяча» українських газет повинна про це ШИРОКО розписуватись — одному «відомому літературному критикові» відомо. А сугестія українському читачеві думки про те, що всі не українські тисячі чужинецьких — французьких, італійських, англійських, американських газет в день роковин Гете подали про цю подію передові статті е просто демагогією, бо навіть дуже багато німецьких газет в ці роковини обмежились до подання відомостей, як про визначну в історії Німеччини календарну дату. Пропросимо читачів, які до того мають можливість — зайти в першу ліпшу публічну бібліотеку, де можна

переглянути чужинецькі часописи — американські, англійські, французькі, італійські і перелистати їх — скільки з них написали передові або спеціальні статті про роковину Гете, скільки обмежились лише до хронікальної анотації «в цьому році сповнилось 200 років з дня народження Гете» (що між іншим зробило кілька українських газет) і скільки чужинецьких газет взагалі нічого не відмітили, бо кожна чужинецька газета живе **ПЕРЕДУСІМ І ВИКЛЮЧНО ЖИТЯМ** тієї спільноти, для якої вона видається, а лише після того займається питаннями і явищами всесвітніми чи сусідськими. Недавно українці на еміграції відзначали 150 років з дня смерті нашого філософа Сковороди, якого багато визначних чужих філософів вважають за велику людину, яка до речі сказати у нас ще не є досить вивчена і зрозуміла. Чи мусять німецькі «відомі літературні критики» напасті на своїх читачів як на «папуасів і готентотів» за те, що вони не вшановують Сковороду?

Чи може Сковорода для українського народу менший ніж Гете для німецького?

Для чого ці трішки з Гете? Чи не для того, що напости «на готентотів і папуасів» з лайкою за те, що не сягають Пушкіна, небезпечно? Єо в іншому місці цей же автор радить «підучуватись у Пушкіна», замість «тovкти» Шевченка.

Гете тут не при чому, Гете лише інструмент, засіб відтягнення уваги, аби оплювати все і вся. Автор цих рядків, який «відомим критиком» відноситься до чверть і півінтелігентів, що здатні лише «ліс рубати» (і який в натуру і ліс рубав, і землю копав, і камінь лупав і на завтра від тих робіт не зарікається), як «проста сіра», так Гр. Шевчуком улюбленою людиною, на ці всі справи має цілком інший погляд, який коротко зводиться до того, що:

а) Папуаси і готентоти є такі ж люди, як і всі ми. При тому у готентотів і папуасів мораль і розуміння доброго і злого часто-густо вище стоять ніж у «відомих літературних критиків». А що вони про Гете не чули, то від того вони людьми не перестали бути, так як прикладом, з 400 мільйонів китайців ледве чи три-чотири тисячі чули ім'я Гете, але від того вони ще не стали «готентотами і папуасами», бо мають культуру, яка сягає до часів, в яких ще й імені, а не тільки німців, не було.

б) Зовсім не збираюся співати дифірамби українській пресі на еміграції, але не бачити чи заперечувати те, що ця українська преса за 30—40 років з виштовхнутих з власної землі волею, чином і колоніальною політикою чужоземних окупантів наших людей, від яких було віднято все — ім'я, віру, землю і доми і без сорочок вигнаних в світ — зробила українську національну спільноту на чужині, що вана, ця преса, достаточно і назавжди відчахнула цю спільноту на чужині від Варшави і від Москви та об'єднала довкола Києва і цю працю неухильно, по-

лідовоно, кожен день, з любов'ю і відданістю, кропітко продовжує й далі, — я разом з «відомим критиком» не признаю не збираюся, а його означення сучасної ролі української преси на чужині, як «**по-бічно ДЕНАЦІОНАЛІЗУЮЧОЇ**» є просто поклепом, щоб не сказати більше.

Багато недостач і браків має українська еміграційна преса, але найважнішою її цілою ознакою є те, що вона є **НАЦІОНАЛЬНОЮ ПРЕСОЮ** і з'єднує та скріплює українську національну групу на чужині і **ЗБЕРІГАЄ ЇЇ ВІД ВИ-НАРОДОВЛЕННЯ І АСИМІЛЯЦІЇ НА ЧУЖИНІ**.

Це «відомий критик» на своєму жаргоні називає «преса замикає українство в гетті».

Гр. Шевчук робить вигляд, що він не розуміє різниці між жидівським гетом і українською спільнотою на чужині, так як учитель Гр. Шевчука — М. Драгоманів робить вигляд, що не розуміє різниці між церковністю і християнством стосовно Т. Шевченка.

в) Те, що українська преса на чужині, направду досить несміло, іноді легенько, натяками намагається оберігати і зміцнювати суспільну мораль, «відомий критик» називає «копанням в чужій брудній близні і сваркою» «баби Палажки з бабою Параскою». Колись в Англії, таки добре відомий літерат Байрон, цілком приватно зробив, деликатно кажучи, неетичне свинство. і ціле англійське суспільство «викинуло його за двері англійського дому» і так він мусів загинути на чужині, покутуючи цю свою «приятнію справу», забруднену близину... а у нас? Літератори, письменники, що своєю творчістю несе в суспільство моральний розклад, а в особистому житті покинув півтузина лише «реєстрованих» жінок і т. п. плюс співтравцовав в советській пресі за **кордоном**, сам живучи закордоном, себто не перевірючи в засігові діяння системи СССР., «сіри чверть і півінтелігенти» не сміють сказати: «мерзота», бо це буде «готентотсько-папуаська сварка баби Палажки з бабою Параскою».

Пригадаємо «відомому критику», що на адресу «великого чоловікобудівця бідної людини і особливо бідної, замученої «руської женшини» - Некрасова, який до себе в Петербург щорічно виписував для «собственного удовольствія» з власного макету молоду дівчину-кріпачку, а не далі року відправляв її «в деревню», відомий байкар Крілов (здається) сказав: «грязная свінья» і ніхто з петербурзького тогодчасного Парнасу Некрасову «не подавав руки».

І ніхто не додумався назвати цих петербурзьких парнасівців, а тим паче написати про них, як про «баб Парасок і Палажок».

А чи мало на українському обрії «грязних свіней» і чи не найважнішою справою української преси є осаджувати цих свінів на своє місце - в свинюшник, коли вони лізуть на стіл?

г) »Відомий критик« уболіває, що наша боротьба з большевизмом недостатня і на низькому поземі перебуває. Згоджуємось з тим до певної міри. Тільки з малою поправкою - українська преса бореться з Москвою - большевицькою, керенсько-демократичною, власовсько-національно - трудово - неділимісьюкою, всеросійсько-імперською. **З вчорашиною, сьогоднішою і завтрашньою.** Українська преса (не завжди, не скрізь, на жаль, успішно бореться з большевицькою **Москою**, а »відомий критик« пропонує боротися з большевизмом. Гр. Шевчук дуже добре, як філолог, знає ролю прикметника і іменника в реченні.

В реченні, про яке йде мова, іменником є Москва, а большевизм прикметником. »Відомий критик« пропонує за іменника »большевизм«.

Маленьке, як бачимо, синтаксичне розходження...

»Відомі критики« пишуть, папір терпить, а папуси і готентоти з »Українського Гомону«, випадково врятовані в людській гідності »Українськими Вістями«, друкують...

4. »Бідний Ленін, що не визнався в національному питанні!«

В ч. 29 того ж »Гомону України« невичерпальне джерело відкриття. В редакційному коментарі написано таке »відкриття«:

»Російські комуністи, з Леніном включно, не визнавались в національному питанні Росії та взагалі заперечували...«

І от цей »недоучок« Ленін, як нас запевняє »Г. У.«:

»Щойно побачивши, що російські монархісти і соціал-демократи заламали собі жарк на національному питанні, Ленін теоретично стверджує можливість існування окремих советських республік України, Литви і Білорусі...«

Чи Ленін дійсно побачив і зрозумів національне питання »щойно« чи може трохи раніше, прикладом тоді, коли ні автора цих рядків, ні редакторів »ГУ« ще й на світі не було?

Для відповіді даемо слово докumentам:

В томі I. Повної збірки творів Леніна, виданій в 1940 році, приведено таке рішення Міжнародного Конгресу Інтернаціоналу в Лондоні в 1896 році ПО НАЦІОНАЛЬНОМУ ПИТАННЮ:

»Конгрес об'являє, що він стоїть за повне самоозначення всіх націй і висловлює своє співчуття робітникам кожної країни, що страждає в цей час в неволі воєнного, національного чи якого іншого абсолютизму. Конгрес закликає робітників цих країн вступати в лави свідомих робітників всього світу, щоб разом з ними боротися за перемогу над світовим капіталізмом і за здійснення цілей міжнародної соціал-демократії.«

До цієї постанови Інтернаціоналу приведено самі суттєві, основні положення цієї точки погляду (на національне питання. М. М.) - з одного боку пряме і не припускаюче жодних кривотолків визнання повного права на самоозначення за

всіма націями; з другого боку, таїй же виразний заклик робітників до інтернаціонального (підкresлено Леніним. ММ) единства їх класової боротьби.

По простому сказати — національні гасла засіб дійти інтернаціональних цілей. »Національна по формі — інтернаціонал-соціалістическа по сущності.«

Яка ця інтернаціональна, рекомендуємо авторам коментаря з »ГУ« прочитати в книзі того ж Леніна »О національній гордості великоросів«. Всі ці книжки і твори Леніна були написані перед 1914 роком, а не після »щойно побачивши...«

Коли Роза Люксембург разом з Троцьким в газеті »Борьба«, за березень 1914 року, писала:

Польські марксисти вважають »право на національне самоозначення« позбавленим всякого політичного змісту і таким, що його треба вилучити з програми (цитованіх вгорі постанов інтернаціоналу. М. М.). Вона просто почесною сказала - по що дурити людей: адже таке самоозначення немає ніякого змісту, а тому його треба викинути з програми...

Але ж тоді вся облуда з »самовизначеннями« націй була знята з розгри інтернаціоналу, а тому Ленін накидається на Троцького - редактора »Борьби«:

»Услужливий Троцький опаснее врага!... Троцький виставів «польських марксістов» людямі без чести і совесті, не умеюшім дажеуважать своїх убеждень і програми своєї партії. Услужливий Троцький...«

Подаємо цю цитату в московській мові, аби до читача донести повний аромат цього букета: »Услужливий« Троцький опублікував думку польських марксистів про те, що постанова Інтернаціоналу в національному питанні є підступною облудою, а за видання цього »секрету« Троцький небезпечніший борога, а ублівання за честь і сумління польських марксистів в устах Леніна є звичайним чекістським глумом безсильної люті проти людей, які виляпали, може й найвінно, але чесно абсурдність (в натурі підступність наперід точно вираховану) постанов Інтернаціоналу в національному питанні і яких, в той час, ще не можна було постати вік стеженя.«

Хто »не визнавався в національному питанні - російські комуністи з Леніном включно... чи може Хтось інший в ленінській »національній« механіці?

Тут правда є поважний аргумент - людина, яка ще не прийшла на світ в той час, як Ленін коментував постанови Конгресу Інтернаціоналу з 1896 року і полемізував з приводу них з Розою Люксембург і Л. Троцьким, може сказати: того не було, бо я не чув і не бачив того. І матимемо рацио.

... Але про таких людей кажуть, що вони світову історію починають з »власного пупка«. Ну, а тому приречено й закінчують її на власному пупкові.

5. »Геть від задрипанки Москви —

до психологічної Європи«

(М. Хвильовий).

»Геть, геть від діявольської метуші заходу« (Ю. Косач).

Перше гасло читач знає і чув, а друге може прочитати в статті (літературному фрагменті) Ю. Косача »Троянда гордості«, »Гомін Україні« ч. 30 з 19 листопада м. р. (Передостанній абзац, третя фраза).

Темою літературного фрагменту є історичний факт встановлення руським ігуменом Данилом лямпади на гроті Господнім в Єрусалимі в часи єрусалимського короля Бодвіна, в перший рік визволення гроту Господнього.

На тлі цієї подїї в художній формі подано образ, духовно-моральний зміст обличчя »заходу і сходу«. Очевидно, що це є лише художній фрагмент, а не історія, художня інтерпретація історичної події, косачівська »філософія історії« в художній формі викладена.

За цію »філософією« ціла західня Європа (в Єрусалимі) є сучільний лупанар - зборище позій, катів, свиней в людській подобі і святобливих мніхів, що сплюють латиницею, як з рукава». І більше нічого... ні жодної світлої цятки.

»Пістряком в'їдався диявол в душу цих людей неспокійного заходу й, вилася в мухах, катувалася в огні ця душа, а хто укоїть (заспокоїть?) її, коли вона сама воліє пломінь аду (пекла?) і вічну загибель, ніж очищення? Намарно, намарно давав ти розпинатися Спасителю...«

Такі думки вкладає в душу ігумена Данила Ю. Косач про Заход і про Христа. І він закінчує:

»Над Києвом ще сяяла благодать...«, якої на Заході **вже** не було, а тому »Геть, геть від діявольської метуші заходу, геть від Заходу«.

»Світ з Востока!« ... Правда, Косач вміло грас, - не з одної печі-кліб й - він не каже цього нині одверто і просто. Він каже »Світ з Києва«, який освітить Європу. Себто Київ, що є відмінне і відрубне від Європи. Київ «Восток». А що таке »Восток« - читач вже сам дочитає і зрозуміє, що має рацію »голос з Востока«, який віщує прихід світла для »лупанарногої Європи - заходу.«

А чому б Ю. Косачев не »запрягти« й блаженної пам'яти ігумена Данила-великого патріота і доброго християнина старої Русі-України - для пропаганди »московського світла з Востока«? Тим більше, що редактори »ГУ« не добачують того, що самий факт поставлення »руського кандила« на гроті Господнім ігуменом Данилом поруч з »кадилами« »латиників« з Заходу є символом відчуття **единства**, одности, частковости в цілості того, що іменуємо християнським світом, Європою, відчуття того, що Київ лежить на одній площині, з Мадридом, Римом, Страсбургом, Царгородом, тільки що Київ більший, славніший, побожніший. Ця перечка про те лежить в природі людській і в змаганні, - в якому удосконалюється і поліпшується

цілість, іменуєма світом. Але коли одній чи другій людині заперечується взагалі шляхетність високих почувань як це робить Косач, — «Київ ще має Бога а Захід втратив його», то це вже не спречання за удосконалення, а заперечення людиною другій людині прав Божих і людських. Це вже пропаганда чорного люденависництва «месій», вибраних народів, стар-

ших братів, просвітителів, визволителів і іншої чорної сили».

Діти, народжені в московському лупанарі на Україні, в Європі нахидають лупанар. Це іх добра і невимушена воля. Люди землі української в Європі нахидають теж людей і християн. Так було в минулому, в тому числі й в часи ігумена Данила, так є нині і так буде завтра.

М. М.

цього вони, на жаль, вівцями не перестають бути.

От недавно в німецькій газеті «Зюдойче Цайтунг» була видрукована карикатура на відносини в східній зоні. На тій карикатурі перед старою вовчицею з написом «ССР» і вовчим ублюдком, на якому написано «СЕД» (комуністична партія) в колонах «по три», смирино «в ногу» машерують підбігцем, овечки. На першій колоні цих овечок напис «християнська унія», на другій «демократи» і так далі — ціла колона овець.

І ніхто серед німців з цієї карикатури не робить собі висновку, що образ цих овечок є виразом заневаги, ненависті до «підсоветського німецького народу». Правда, не всі німці очевидно, бо за цю карикатуру німецький ублюдок з написом «СЕД» по голівці не погладив би і очевидно теж у себе, в зоні, пише про «зневагу німецького народу під советами західними «фашистами», але на те... СЕД є СЕД, вовчий ублюдок є вовчим, ублюдком, а Ви, В. І., чейже образились би від одної думки про те, що Ви маєте щось спільногого з ублюдком?...

В Канадській газеті «Український Робітник» з'явилася стаття про статут і емблеми УРДП. В цій статті публікувались соціалістичні програмові залеження УРДП і партійні пропори і емблеми, увінчані серпом і молотом в сплетенні з тризубом. На цю статтю дуже гостро зареагували панове Підгайний С. і Гришко В. Заперечувати правдивість статті і подані в ній факти важко, бо до редакції, крім статті, подані ще й автентичні документи або їх фотокопії. Чого б здавалось простішого, як сказати цим авторам «Так було, але нині вже, мов, немає — був такий гріх молодості УРДП». Так ні ж — заперечують, але якось дивно «і було, мов таке діло і не було». І водяно-туманно щось говорять про з'їзди УРДП, які немов би то такий, серпомолотівський статут, скорегували чи відмінили. Туманність одна виходить...

В. Андрієвський, вбачаючи в програмово-емблемній серпомолотівській комбінації УРДП купно з соціалістично-унерівською «демократією», брудну гру, в ч. 50 «Укр. Роб.» з приводу консолідації, як її передумову, пише:

«Як що Ви не хотите або не можете зміти бруду з тої руки, то опустіть її — ми не можемо її прийняти, бо чиста справа потрібне чистих рук»... чистих від серпомолотівських комбінацій, бо нині Україна їх має досить, до прапору з блакитною смужкою включно.

Джентельмен Гришко В. те саме місце зі статті В. Андрієвського цитує так:

«Опустіть її (руку) — ми не можемо її прийняти»...

І тільки. А далі, в пориві «святоого обурення» цнотливий джентельмен «воскліщає»:

«Отже? Отже — фронт. Свідомо створений внутрішньо-український фронт. І хіба не чорна це робота і не червоне її підложка?»

Г. ЗЕЛЕНИЙ

„Водолейное дійство“

Деякі публіцисти і промовці відрізняються двома специфічними властивостями: вони пишуть чи говорять страшно туманно і безконачно — мовляв, хоч глупо, зате довго, і у своїй літературній чи словесній творчості придережуються неодмінно правил «діамату», а з них головні такі:

а) обвинувачуй противника в тім, у чим почиваєш себе винним («Ловіть злодія»),

б) з фактами не церемонься. Коли цитуєш противника, то пиши лише те, що вигідно тобі, хоч би тобі довелося явно перекручувати виразну думку цитованого автора, і тоді твої писання приймають вигляд правдоподібності.

Згідно з цими правилами пишуть уердепівські публіцисти в «Укр. Вістях». Один з них, Василь Ів. Гришко, написав п'ять довжелезних статтів (чч. 5, 6, 7, 8 і 9) на тему «Червоно-Чорний фронт», в яких є все: туман, вода, патякання, лайка, але що, крім цього, хоче сказати автор, догадатися важко. «Обо всьом вообще і многом прочом», а ще ліпше було б назвати це мудровання «Водолейное дійство».

В цій зливі туману, води і калаумуті намагаємося виловити про що авторові йде. В. Гришкові, як і всім творцям і прихильникам соціалістично-унерівського альянсу дуже допікає, що «гетьманці і бандерівці» живуть у згоді і пунктом цієї неписаної згоди є іх несхильність коритися соціялуенерівській диктатурі (так званій «народній демократії»). Тому він виливає своє «водолейное дійство» на українську «чорносотенцінну», як він її елегантно називає:

«Нинішній союз найчорніших реакційних елементів з середовищ наших монархістів-гетьманців, націонал-бандерівців і певних кіл політично-клерикалів проти українського революційного руху і демократичної Української Національної Ради, яку підтримують усі прогресивні українські сили»... (як от пп. Которович, Баран, Воскобійник, кандидат на українського

Тіто — Багряний, ну й В. Гришко — додамо від себе).

В. Гришко разом з Багряним не можутьстерпіти того, як вони обое звать «Феноменального «блока большевицької п'ятої колони з українською чорносотенцінною» і в своїй цнотливості і делікатності не можуть знести:

«непристойно-лайлівого тону большевицької й нашої чорносотенної преси... якої найбільшими «ставками» є такі рекордемени базарної лайки, як блазень — Євтимович і вітряк — Пеленський»...

Правда, сальонові маніри джентельменів з УРДП є широко знаними серед українського еміграційного світу. Джентельмен В. Гришко закидає:

«Звироднілим емігрантам беззрунтянцям ненависть до підсоветського населення» і на ствердження тієї ніби «ненависті» він приводить ілюстрацію-карикатуру з чч. 47—49 «Українського Робітника»:

«де все підсоветське населення, що як відомо обовязково мусить демонструвати в цей день («октябрської революції»). Г. З.) на парадах, подано у вигляді безконачної отари овець»...

Колишньому вихованкові комуністичного інституту журналістики і молодшому «кадрові з під знаку КП(б)У», джентельменові В. Гришкові робить честь його сантимент до своєї альма-матер. Алех... не біжчик Ленін перед смертю свою характеризував свою (і колишню Вашу, В. І.) партію так:

«У нас на дев'ятьдесят дев'ять дурнів один підліяк («подлец» — на общинячному), який керує рештою».

Отже, то демонструє не все «підсоветське населення», лише Ваші колишні однопартійці перед творцями Вашої колишньої партії демонструють свою відданість його наступників, а що «падлеці» руками «дураков» на ті свої демонстрації ще заганяють і обстріжених і причавлених «овець», то від

»Ловіть злодія!« галасує В. Гришко... Отже: брудна рука може не єти бути, змивати того бруду не треба, але як що хто відмовляється ту руку прийняти зза її бруду, то є відкинуту соціалістично-уенерівську брудну гру-диктатуру, змінену серпо-молотом-вською ідеологією, то бже тим самим він «свідомо творить внутрішньо-український фронт», як от ті злочинні »Пеленські, Євтимовичі, Вікторі Андрієвські та іх прямі і непрямі роботодавці»...

»Ловіть злодія!...

Джентельмене В. Гришко! »Бросять Ваші штучки« які Ви сами називаєте »спрітність рук і ніякого шахрайства«, з »прямими і непрямими роботодавцями« »Пеленських, Євтимовичів і Андрієвських«, бо мимо всіх їх людських слабостей і несовершенств вони не були на службі у роботодавців і матері своєї не продавали і не рострілювали, а Ви і з Вами прісні на тій підлій роботі були і кайнову роботу виконували. Коли Ви морально не піднялися навіть до Гладуна, який призвався до того, що Ваші спільні з ним роботодавці »учили його зраді«, а Ви не тільки вчились а й виконували зраду супроти народу і її продовжуєте й тут, на еміграції, політично, ідеологічно і організаційно пакуючи з московськими імперіалістами (які іменують себе соціалістами) проти українського націоналізму і націоналістів, то таким українською руки не подається, незалежно від їхнього верещання про »народній чи людовий фронт«.

Від першого дня вилуплення на еміграції УРДП встановила єдиний фронт з Москвою проти українського націоналізму (Лист російського троцькіста Федорова в перших числах журналу УРДП »Наша боротьба«), а Ваш ідеолог Ю. Шерех (Шевчук теж, Юрський теж і ще півтузина псевдо теж) в недавно випущеній брошурі у Вашому ж видавництві під назвою »Проти течії« ідеологічно уаргументував блок з Москвою тим, що треба мовам і в Москві мати »п'яту колону« — прихильників і друзів України.

Оминаємо етику джентельменів, які проповідують ідею »п'ятої колони« в заплілю ворога, яку в нормальній мові називають підлістю (немас значення, що ця »етика« нині є дуже поширеною), але чи Ви, джентельмене В. Гришко, направду вірите в те, що українська самостійницька політика може позискати в Москві п'яту колону для України, як це проповідуете Ви в »Укр. Вісٹях« і Ваш ідеолог Шерех та з Вами прісні?

... Багато ще є й іншого в тім роді, написаного в »Укр. Вісٹях« В. Гришко »водяно-туманно і многоглаголово« з боятнінням каламуті в твердій надії піймати хоч якого будь карасика, а всім тим писанням найліпше було б дати назуву з геніяльного означення його любимого вождя, вчителя і співробітника Ів. Багряного:

»Галіматъя!«, »сіреч водолейное дійство«, написане В.І. Гришком бакалавром діамату і абсолювентом УКІЖ в Харкові.

навати, бо лише її успіх унешкідливить Московський імперіалізм і забезпечить світ від перманентної загрози світової війни від російського імперіалізму.

З далеко невичерпною повнотою Карроль подає американському читачеві бльше-менше правильний образ ціlosti проблеми ССР, російського імперіалізму і боротьби проти нього та цілєї цієї боротьби поневолених народів, зокрема виділяючи роль і потенціал в остаточних вислідах України.

Коли прочитали таке у »Посеві«, то зразу вдарили на ґвалт: по пався »бідний американець« в лабеті німецької фашистівської пропаганди і диверсії і »Посев« на чотирьох сторінках склеровує цю »жертву« »нацистівської пропаганди« »По дороже к правде« (по нашому »бреше москаль...«). Нехай вже »бідний« У. Карроль сам дбає про своє спасіння і навернення на »дорогу к правде«, ми ж за браком місця, обмежимося до подання українському читачеві кількох веселеньких »московських правд« на адресу українців, які »правди« москалі рекомендують покласти У. Карролеві за підложка системи його політичного думання та напрямних політики ЗДА.

Автор статті і путеводитель »По дороже к правде« пише:

»Український сепаратизм... ізобретені ієключительно заграницюче«, цей сепаратізм »подкармлювалі по очереді то Вена, то Варшава, то Берлін, такоже по очереді мечтавши об отделенні України от Росії...«

Чим не сталінсько-московська »Правда« з її »немецко-українським націоналістами«? Дешева московська половка, можна сказати, сміття, на яке важко, не то що горобця, а навіть жовтороге горобення приманяє...

Дрібнонікі посмітохи в »Посеві«, навіть не половою, а смітаком засівають. Перевелися на московському ґрунті »великі риби«, »акули« можна сказати, як наприклад імператор Микола I. Цей з приводу генези українського сепаратизму 28 травня 1847 року на вирокові на заслання Тараса Григоровича Шевченка писав куди солідніше:

»Шевченко, вместо того, чтобы вечно пісати благоговінні чувства к особам августейшій фамілії, у做到 викупіть его из крепостного состояння, сочинял стихі, на малоросійському языке, самого возмутительного содержання. В них он выражал плач о мнімом порабощенні і бедствіях України, то возглашал о славе гетьманского правління і прежній вольності казачества... Шевченко пріобрів... славу знаменітого малоросійського пісателя, а потому стихі єво вдвійне вредні і опасні. С любімими стихіами в Малоросії могли посеяться і впоследстві укоренітися мислі о мнімом блаженстві вріміон Гетьманщині, о счастії возвратіть еті времена і о возможності Українсуществовать в відільному государстві...« а »посему« — »упекти Шевченку« за »сочіненіс

,,БРЕШЕ ЯК МОСКАЛЬ“

У нашого народу на ситуацію, коли людина щось каже таке, з яким справжній стан річі є в такому співвідношенні як небо і земля між собою, — є прислів'я-приповідка »Бреше, як москаль«, а по московськи це вимоляється йти »По дороже к правде«. Московський тижневий журнал »Посев« в ч. 4 за цей рік в статті »Бреше москаль« або в московському оригіналі »По дороже к правде«, дуже зіротований статтею в американському журналі »Лайф« У. Карроля, »визначного експерта психологічної війни« і »консультанта міністерства оборони і чужоземних справ« (ЗДА), бо цей, мов, Карроль попав в лабеті німецької пропаганди і, на випадок збройного конфлікту ЗДА з Росією, пропагує розподіл Росії, як імперії, на національні держави.

Зміст статті журналу »Лайф« (ця стаття була повністю або частково подана в кількох українських часописах) коротко зводиться до того, що автор її, на підставі глибших студій проблем російської імперії, зокрема в звязку з останньою війною, використовуючи для того архіви німецьких міністерств III райху, генерального штабу його і т. п., - прийшов до висновку про те, що у минулій війні а) всі поне-

волені Росією народи шукали нагоди для повалення імперії і з тих позицій очікували приязного до себе ставлення Німеччини, б) що в звязку з цим ССР перебував в першій фазі війни на волоску від розvalu, що в) німецька імперіялістична політика супроти поневолених Москвою народів, яка доходила до дикого і незрозумілого садизму боротьбу цих народів поставила між молотом німецького фашизму і ковадлом большевицької Москви і цим врятувало ССР від поразки і розvalu та розподілу його на національні держави. Більшу увагу автор приділив аналізі ролі і боротьби на два фронти — з німецьким і московським імперіалізмами — України, її національно-визвольної боротьби-політичної і збройної (УПА). Говорячи про майбутнє, автор з »Лайфу« стверджує, що у випадку конфлікту з ССР, віршальну роль відограс не атомова бомба чи інші які технічні і військово-стратегічні винаходи і досягнення, а боротьба поневолених Росією народів зі своєю національно-державне визволення, передусім України, і радить ці національно-державні стремління і боротьбу поневолених народів всіляко підтримувати і чесно та приязно виз-

возмутительних ... стихотвореній і «собственной ево величества рукою» дописано: »Под строжайший надзор с запрещением писать и рисовать».

От таї то генеза »німецької інтриги« — українського сепаратизму, німці в ній приймали таки участь, бо ж імператор Микола І по якійсь там лінії є захудало-остзейський німецький ублодок, а Шевченко... ну читачі — всі Ви знаєте хто він — з КИРИЛІВКИ, з середуцього Дніпра, що біля Чигирина, біля тих місць де Богдан Хмельницький - Великий Гетьман України був похований. З тих предків і Тарас походить ... як маленьким був, то на могили бігав і прислухався, що з могил говорять. Та й нам розказав...

Це б стільки з історії генези »українського сепаратизму« ... смітняком посіває »Посев«. Немас »акул« і »кит-рибів« вроді Миколи I — одного з німецьких творців »істінно-російського велічія« — дрібні пічкурці пішли, А. Невзорови, що намагаються водити людей по своїх смітні... пардон »По дороже к правді«.

Ще одне »откровеніє«, яке »москаль бреше« чи пак »по дороже к правді« находит. Тут вже справа про УПА йде:

»УПА-Українська Повстанческая Армія, о которой так подробно пишет У. Карол, является совсем не тем, чем ему она кажется. Это не армія українського сепаратизма, а армія російского антикомунізма. Она так і формировалась із самого начала. Ето было первое относительно самостоятельное крупное формирование в начале войны. Всем русским міром это рассматривалось как начало большой русской акції, о которой мечталі, которой требовалі, которой ждалі рускіе люди... УПА — это інтернаціональний антібільшевицький отряд.«

Є така московська приповідка, яку ми при цій нагоді нагадаємо, для авторів цих »откровеній« — »Ти ей в глаза, а она — Божья роса«. Чи вірить »она«, що »те« »Божая роса«? Очевидно не вірить, але чому каже? Бо на те вона є і »вона«,

Що УПА є передовою силою всіх поневолених Москвою народів і в цьому сенсі провадить »інтернаціональну« роботу серед них — це правда, але яку? На збереження

»матушки — Ракеї? Ось даемо слово документам. Перша Конференція поневолених народів, що відбулася в 1943 році в підпіллю, під охороною і опікою УПА з участю 39 делегатів від 13 народів — азербайджанського, башкірського, білоруського, в'рменського, грузинського, кабардинського, казахського, осетинського, татарського, узбекського, українського, черкеського, чуваського та 10 почесних гостей інших національностей. В своїх постановах ця Конференція, серед іншого записала, так:

»Обидва воюючі імперіалізми заперечують право народів на їх вільний політичний і культурний розвиток у самостійних національних державах та несуть усім народам політичне, соціальне й культурне поневолення в формі гітлерівської »Нової Європи« чи большевицького ССРР.

Тільки національні революції поневолених народів припиняють безглузду воєнну різню та принесуть світові тривкий мир. В системі вільних національних держав забезпечується повна воля людини... Створити спільний комітет народів східної Європи й Азії, який буде координувати всі національні сили тих народів, виробить едину лінію боротьби зі спільним ворогом, едину тактику боротьби та у відповідний момент дастъ гасло до одночасного повстання всіх поневолених народів...«

Твориться (і створений, і діє, і при тому успішно) справжній інтернаціонал, але, рада душа до рою, так..., не »руський«, а антиросійський, антимосковський.

Ці ухвали »інтернаціоналу« ось як реалізує УПА, що у вересні місяці 1943 року від імені Головного Командування звертається до »Добровольцев« при німецькому війську:

»По всех українских землях будут борьбу против московских банд отряди Української Повстанческой Армії... В УПА есть національные отряди из восточных народов... Переходите с оружiem в руках к українским повстанцам. На нашей родной земле, вместе со всем украинским народом будем бороться за Українское Самостоятельное Государство і за самостоятельные государства всех народов, которых подработили большевистские голово-

рези... Все порабощенные Москвой народи не хотят воевать за интереси імперіалістическої Москви...

Да здравствуют самостоятельные національные государства всех народов Європи і Азії!

Да здравствует Українське Самостоятельное Государство!... Главное Командование Українской Повстанческой Армії.«

(Микола Лебіль. Історія УПА. Документи.)

Про таку УПА і про такі цілі і про такий її »інтернаціональний« характер »мечтал« »руські люди«? Сумніваемось ... бо не один з »мечтателів« друзів-селян з »Посеву« з УПА в натури зустрівався і ця зустріч їм не добре виходила ... але »мечтають« о »руській УПА« — і Керенський в Америці »мечтає«, що УПА »сила російської демократичної революції«, і Власов в 1944 році в інтерв'ю з кореспондентом »Фелькішер Беобахтер« мечтає, що »УПА армія всеросійского освободітельного двіження« ... багато »мечтало«. Ну, й нехай »помечтають«.

У москалів дуже розвинутий сентименталізм. У них є навіть така ходяча приповідка: »Мечти, мечти — где Ваша сладость!« Ну, а при тій нагоді і маленьку комерцію можна зробити: »а ну ж такі Каролі чи інші »консультанти« міністерств оборони, чужоземних справ ЗДА і інших комонвелтів й справді підпадуть чарам московської »сентимечтательности« про те, що Україну вигадали німці, а УПА створив великий російський народ..

»Мечти, мечти, где Ваша сладость!...«

Постскріптум: Автор цього допису просить професійність у читачів за подання цитат в московській мові і просить тих, які її недобре розуміють поконсультуватись у тих, що її розуміють, бо автор при перекладах завжди має непорозуміння. От і тут — по нашому »москаль бреше«, в по московськи — іде »по дороже к правді«, а це викликає полеміку. А яка ж виникає б полеміка, як би приведені тут цитати перекласти в українську мову? Краще вже нехай кожний сам собі перекладає.

28. 1. 1950.

Від редакції

Редакція »СУРМИ« має у своєму складі де-яку кількість комплектів журналу за минулий 1949 рік та пропонує читачам і прихильникам їх придбати і в той спосіб набути систематизовану збірку-книгу, в якій освітлено питання програми, стратегії, тактики і політики революційного націоналізму.

Річний комплект журналу за 1949 рік зброшуровано в обгортку, переплетено в міцну окладинку і попереджено оглавом-показчиком основних статтів журналу за цілий рік.

Ціна річного комплекту журналу »Сурма« за 1949

рік з пересилкою в Німеччині 4 німецькі марки, в інших країнах 1,50 американський долар або його рівновартість по офіційному курсу.

Замовлення і сплати робити у кольпортерів »Сурми«.

Нижче подаємо для відома оглав-показник річника. Цифра перед комою є номером числа журналу, цифра по комі вказує сторінку журналу, на якій вміщено статтю.

Оглав-показник річника-комплекту журналу »Сурма« за 1949 рік:

З ПРОГРАМОВИХ І СТРАТЕГІЧНИХ ПИТАНЬ ВІЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

- На робітничий Фронт! 2,2
 Ми за селянську власність на землю 5,12
 Неукраїнська робота (ідеї імперськості) 7,18
 „ „ (ідеї укр. націонал-комунізму) 8,16
 Основні елементи революційно-візвольної стратегії 5,22; 7,20; 8,22
 Проблеми переходного етапу відбольшевичення 11—12, 2
 Шляхи української інтелігенції на еміграції 13—14, 20

РОСІЙСЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ

- Московський імперіалізм і релігія 1,8
 Просто в серце! 5,II
 За розподіл Росії! 5,II
 Загроза з закордону для свободи народів 7,1
 Комунікат Проводу ЗЧ ОУН 8,1
 Будьмо чуйні! 8,2
 Керенщина проти візвольної революції 8,5
 Російський церковний імперіалізм 11—12, II
 Спільніки Керенського (др. Д. Димітров) 10, 21
 „ „ (Хто такий В. Дніпров?) 15—16, 19
 „ „ (Чухнов в Америці) 15—16, 23
 Малороси на службі російського імперіалізму 10,9
 Неукраїнська робота українських соціалістів 15—16, 17
 Громадська «виробленість» російських емігрантів 10, 23
 Грузини відповідають російським демократам 11—12, 24
 З листків минулого Росії (Цар Іван Грозний) 15—16, 8

СТАН НА УКРАЇНІ І ЗБРОЙНО-ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

- Політичний стан на Україні в 1948. Р. 5, 2
 Колективізація і родина 3,8
 Ідеологічний наступ Москви 7,2
 Космополітізм — новий смертний гріх у росіян 7,3
 Большевицький плян перетворення природи 8,7
 Нагінка на формалізм у музиці 5, 28
 Советське законодавство 7,II; 11—12, 17
 Зворот до християнського героїзму 11—12, 1
 Заява Головного Командира УПА 1,1
 Всенародній бойкот большевицьких виборів 1,2; 2,II; 8,20; 5,14
 Щось нове родиться 1,4
 Українці — на Сибір! 3, 4
 До насильно вивожуваних на Сибір і большевицькі каторжні роботи 3,1
 Ловля дівчат на каторжні роботи 8,18
 Листи з Сибіру 6,2
 Некролог Степового, Грузина, Мирона 3,9
 Як нищили гр-кат Церкву в Галичині 4,5; 5,8
 Вивіз еп. Коциловського 4,7
 Як і куди веде «православное» НКВД? 5,7
 З боротьби проти кремлівського православія 8, 12
 Як засновують колгоспи? 8, 19
 Як большевики примушують до хлібоздачі 11—12, 9
 Тамара, Надя, Останній син I/4
 Марійка 2,4

- Галицькі московофіли вчаться розуму 2,16
 Лист колгоспників України до ката народів Йосськи Сталіна 5,26
 Новоприбулі вояки УПА розказують 10, 3
 Людина з пекла 11—12,6
 Живий свідок невільництва в Донбасі 11—12, 8
 Останній рейд к-ра Бурлаки 11—12, 14
 «Понімаєш?» 13—14, 19
 «Акція W» 15—16, 1

НАСТУП БОЛЬШЕВИЗМУ І БОРОТЬБА З НИМ

- Заговор проти Бога 1, 9
 В Комінформі затрубили в одну дудку (миролюбства) 1, 6
 Мадяри понятливі учні 1, 9
 Червоний молот над Китаем 1, 8
 Закуліси грецьких подій 2, 8
 Комінформ відкрито агітує за зрадою 2, 8
 Невільнича праця вільних жителів ССРР 3, 2
 Не лише терор, а й невільництво 5, 9
 Під міжнародний суд! (справа концтаборів) 3, 1
 Українські політ'язні в обороні ув'язнених борців за волю 4, 3
 Воєнний обруч довкола Югославії 3,7
 Незнаний фронт боротьби 1, 10
 Наш бій з комунізмом 3, 15
 Український єпископат, знищений большевиками 5, 7
 В правді сила 4, 2
 Проти нищення магометанської релігії 5, 16
 Зміни на керівних постах советського передпілля 5, 31
 Меншають впливи комуністів 5, 32
 Повінь московської блокоти 7, 13
 Агенти розкладу (Дезінформ) 3, 21
 Як зорганізований Комінформ? 8, 8
 Хто пропагує роз'єднання, хаос, руїну? 11—12, 25
 Московська напасть 9, 12
 Як побудоване МГБ? 11—12, 10
 Московське лицемірство 15—16, 12
 Відгуки комуністів на шовінізм російських большевиків 15—16, 10
 Брехня Маленкова і факти 15—16, 12
 Большевизм вияв російської духовності 13—14, 8

ПОДІЇ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ

- Як виглядає світовий мир? 1, 14
 Що в Югославії? 2,7
 Війна чи тактичний маневр? 2,9
 Приготова до боротьби з большевизмом 3,II
 Ще одна ілюзія миру 5,12
 Німеччина в центрі уваги 6,6
 Нічого не навчились 9,12
 Поляки занепокоєні діяльністю української еміграції 10, 21
 Кінець одної небезпечної ілюзії 11—12, 5
 Ухили тітизму перед німців 11—12,5
 Пекельна машина в Потсдамі 11—12, 29
 Тітоїзм як явище світової політики 13—14, 2
 Близький і Далекий Схід 1—16, 6
 Політичні новинки 1, 6,7,8; 11—12,5; 15—16,5
 Спізнене противерзіння 7, 14
 Перегляд політичних подій 2,10; 3,6; 7,6

Марксизм - опіюм для відірваних від мас інтелігентів!
Ціна 30 пф.